PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto V. - Štev. 283 (1373) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr.

TRST, četrtek 1. decembra 1949

Cena 15 lir

LEGGETE in terza e quarta pagina la VIII puntata della **„Storia del movimento sindacale di Trieste“** del comp. B. Petronio

JUGOSLAVIJO POKOPAVAJO JE POKOPATI NE MOREJO

Po poldrugem letu neuspešne ... in sovražnih dejanj proti socialistični Jugoslaviji se ... tretjič sestal Informacijski ... nekaterih komunističnih ...

Ne izvzamemo vprašanje ... za ohranitev miru in ... teze, da je borba za ... delovskega razreda ... pogoj za uspešno borbo proti vojnohujskaškemu imperializmu, in da je treba ... vse napore v to, da ... enotnost delavskega razreda ... dežele (kar je sicer bilo predmet obravnavanja tudi ... zasedanju istega urada ... to tretje zasedanje v ... ne pove nič novega. ... je resnično novo v teh ... resolucijah zadnjega zasedanja, je «alarmanten» razvoj ... o socialistični enotnosti v odnosih med socialističnimi državami; vprašanja, ki ga je postavila Komunistična partija Jugoslavije, in ki ... vedno širši obsег v ... mednarodnem delavskem gibanju in v svetovni demokratični javnosti.

Tako v resoluciji «Obramba in borba proti vojnim ...», kakor v resoluciji «enotnost delavskega razreda ... komunističnih ter delavskih strank» se, poleg ostalih negativnih strani v borbi ... in za enotnost delavskega razreda, s posebnim poudarkom omenjajo danes še ... Titove klike», ki so bagatelizirali najslabše strani. ... se v sicer rožnato opisani strnjenosti in udarnosti ... protiimperialistične fronte — in to po poldrugem letu ... uspešne» kominformistične gonje — javlja nova ... (za katero nosijo ... kominformisti sami vso odgovornost), proti kateri ... kominformistični svetu ... vse ostale komunistične ... delavske partije na nujno energično borbo.

(Če se bo ta borba vršila po istih kriterijih, kot se je vršila do danes, moremo pričakovati, da bo naslednja resolucija ... informacijskega urada ... K. O. S.!)

Po vseh izkušnjah, ki jih imamo s kominformisti, smo ... zelo kritični. Zaradi tega moramo zastaviti naše preprosto vprašanje, na ... zaman iščemo odgovor v njihovih resolucijah: ... si razlagate dejstvo, da ... vaši klevetniški kampanji širi odpor proti vašim ... tudi v drugih komunističnih partijah, in da je dazadnji odpor postal za vas že ... nevarnost, da prihaja ... proti njemu takoj za ... proti imperializmu, v ... pa zavzema pogostoma ... prvo mesto?

Tako to, da se simpatije za ... borbo voditeljev sovjetske Jugoslavije širijo ... med komunisti, pred kateri ste jih proglasili za fašiste, vohune, agente gestapa ... agente anglo-ameriškega imperializma?

Tako to, da vam svetovno demokratično javno mnenje in ... pogumnejši komunisti ... več ne verjamejo, kljub ... da gre po vašem za ... dejstva (za tako imenovano, da morate obupno ... lagati, da so taka); kljub ... da ste za ta «nesporna» ... zastavili (in zapravili) ... avtoriteto sedanjega vodstva ... boljševiške partije?

Odgovor je prepros... Komunistična partija Jugoslavije razbija argumente in postavlja ... mirno, objektivno in prepričljivo. Vsi ti ... sestavljajo danes že ... knjižno zbirko.

Kakšen odgovor imate vi na to? Gole klevete.

Zakaj niste do danes odgovorili hladno, mirno, objektivno in prepričljivo vsaj na en ... argument jugoslovanskih komunistov? Odgovor je preprost. Odgovorili niste, ker bi morali priznati, da stvari ... tako, kot dokazujejo jugoslovanski komunisti.

To vam nočete. Zaradi tega ... in težka. Zaradi tega izdajo komunisti to pot tudi svoje dežele. Zaradi tega je ... napovedana križarska ... proti doslednim komunistom, obsojena na prav tako ... uspeh», kakršnega ste doživeli v poldrugem letu ... gramotne in poniževalne ...

Edino geslo je nasilje. Klevetanje, obrekovanje itd. niso drugega kot posebne oblike nasilja. Po poldrugem letu vašega nasilja pa (glej ...) ste primorani zahteti od komunistov vsega sveta ... sprejmejo to nasilje za ... mednarodno dolžnost!

Druga resolucija tega zadnjega zasedanja Informacijskega urada «Komunistična partija Jugoslavije v rokah ubijalcev ... Titovcev», pa naj bi dala ... kolikšno opravičilo za to medno nasilje proti «agentom ... klike», ki jih — po vašem lastnem priznanju — dan ... kar mrgoli po vsem ...

Tretja resolucija, čigar ... bi moral biti kritični ... dokumentiranega sovražnega ... Komunistične partije Jugoslavije, pa je nekaj tako bedno ... protisovjetnega in smešnega, da jo tudi z naše strani toplo ... priporočano vsem, ki še ... da Kominform predstavlja neko avtoriteto v mednarodnem delavskem gibanju. ... za poslabšano izdajo ... resolucije Info mu... urada, kjer so nanizali vse klevete, ki so jih po tej resoluciji izpljunili na škodo socialistične Jugoslavije in njenih voditeljev. Razlika je le v tem, da je prvo resolucijo pokrenila Boljševiška partija, to resolucijo pa so v sovjetski režiji spisali po referatu romunskega «specialista» za jugoslovansko vprašanje Georgiu Deja.

S to resolucijo so Jugoslavijo definitivno pokopali. «Ugotovili», so, da so v mestih na oblasti kapitalisti, na deželi pa kulaki; da je vse gospodarstvo pod kontrolo tujega monopolističnega kapitala; da so angloameriški finančni in industrijski krogi naložili svoje kapitale v jugoslovansko gospodarstvo, da so spremenili Jugoslavijo v agrarni privesek in surovinski vir za tuj kapital, itd. in temu podobno. Vse to so «nesporna» dejstva, ki jih more vsakdo ugotoviti, z lahkoto, zlasti če se skrbno izogne vsakemu obisku Jugoslavije!

Tako je sedaj zadeva jasna. Jugoslavija je danes prav taka dežela, kakor n. pr. Turčija, z razliko, seveda, da je borba proti Jugoslaviji mednarodna dolžnost komunistov vsega sveta, ker ima — iz nerazumljivih razlogov — samo «kapitalistična» Jugoslavija prijatelje med komunisti in delavskimi gibanji vsega sveta.

Skratka: Jugoslavijo pokopavajo, a je pokopati ne morejo. Zaman se trudijo: Jugoslavije niso in je ne bodo nikoli pokopali, ker je borba za pravico in resnico nesmrtna, kakor življenje samo. Nasprotno mednarodno delavsko gibanje, ki ima dosti težkih in nujnejših skrbi, bo končno obračunalo s kominformizmom in njegovimi kontrarevolucionarnimi metodami.

ta - ko

NAJNOVEJŠI DOKAZ KLEROFAŠISTIČNE JEZUITSKE ZAHRBTNOSTI

Nov napad rimske vlade na slovenske šole v Italiji

Prosvetno ministrstvo v Rimu je ukazalo, da se morajo izgnati iz slovenskih šol dijaki, katerih starši so optirali za Italijo

Zahtevamo takojšnji preklic te ga nasilnega ukrepa!

GORICA, 30. — Napadom na slovensko šolstvo, ki se že od pričetka šolskega leta vrstijo od vseh strani in od vseh mogočih šovinističnih strank, je prišel sedaj glavni napad od samega prosvetnega ministrstva v Rimu. Ta napad je tako zlonameren za uničenje slovenskega šolstva, da mu do danes še ni bilo enakega.

Slovenske srednje šole v Gorici so dobile ukaz, da se morajo izgnati iz vseh vrst šol oni dijaki, katerih starši so optirali za Italijo, ker so se pri podpisu prošnje za opcijo izjavili, da je njihov občevalni jezik italijanski. Ukaz ministrstva pravi dodesedno:

«Si precisa che la frequenza delle scuole di ogni ordine e grado con lingua d'istruzione slovena, non può essere consentita che soltanto agli alunni di lingua materna slovena non ai figli di coloro che, in un atto solenne e impegnativo, quale la opzione, hanno dichiarato di avere per lingua d'uso quella italiana».

Po naše se glasi ta odstavek takole:

«Opozarjamo, da se sme dovoliti obiskovanje vseh vrst in stopenj šol s slovenskim učnim jezikom samo učencem s slovenskim materinskim jezikom, ne pa otrokom tistih, ki so s tako svečanim obveznim aktom, kakršen je opcija, izjavili, da je njihov občevalni jezik italijanski.»

Proti temu najnovejšemu nasilnemu ukrepu, naperjenemu proti obstoju slovenskih šol v Italiji najodločneje protestiramo, ker ta ukrep krši pravice Slovencev v Italiji, pravice, ki so zajamčene z mirovno pogodbo in z ustavo republike Italije.

Ne verjamemo, da so se pri podpisu opcije vsi starši izjavili, da je njihov občevalni jezik italijanski, ker so nam mnogi starši prav te dni povedali, da so navedli v prošnji za opcijo kot občevalni jezik slovenski in italijanski, to se pravi tako, kot je pri nas v običaju, ker Slovenci poznamo razen svojega materinega jezika tudi italijanščino, ker so nam fašisti slovenske šole uničili.

Glede razlage izrazov «materinščina» in «občevalni jezik» je očitno, da je rimsko prosvetno ministrstvo hote zagrešilo napako. Občevalni jezik je namreč tisti jezik, katerega člani posamezne družine uporabljajo v občevanju s prijatelji, znanci, v občevanju z oblastmi v poslovnih zadevah itd.. V Gorici, ki je bila 25 let pod fašistično Italijo, so morali nujno vsi Slovenci govoriti italijanski, ker so se edino tega jezika smeli učiti v šolah, ker so nam slovenske šole fašisti zatrli. Poleg tega pa je bil fašistični teror tako velik, da je bil vsak Slovenec, ki je na ulici spregovoril po slovensko, izpostavljen fizičnim napadom.

Ta italijanski občevalni jezik, katerega so se bili Slovenci pod Italijo prisiljeni poslužovati, pa nima nobenega opravka z materinskim slovenskim jezikom. Se manj pa ima opraviti občevalni jezik s pripadnostjo posameznika k določeni kulturni ali narodnostni skupini.

Če je neka oseba zaradi izvrševanja pravice opcije izjavila, da je njen občevalni jezik italijanščina, to nikakor ne izključuje, da materinski jezik njegovih otrok ne bi bil slovenščina.

Omenjeni jezuitski in hinavski klerofašistični ukrep rimske vlade, pa ni samo protizakonit, temveč tudi izrazito protidemokratičen sploh. Ta ukrep namreč prepoveduje staršem pravico, da bi izbrali svojim otrokom tisto šolo, ki jo hočejo obiskovati.

In končno se v vprašamo: Na podlagi katerega zakona je rimska vlada izdala ta ukrep? Kateri zakon prepoveduje italijanskim otrokom obiskovanje n. pr. francoskih šol?, za kar imamo mnogo primerov.

Iz tega lahko zaključimo le eno: ukrep je naperjen izključno proti slovenskim šolam!

Tudi šole s slovenskim učnim jezikom so šole republike Italije, t. j. državne šole in so podvržene nadzorstvu vlade. V vsaki pokrajini Italije je izbira šole staršem za njihove otroke svobodna, pri čemer igrajo vlogo zgolj vzgojni vidiki glede šol samih. Ta vrednost šole s slovenskim učnim jezikom imajo brez dvoma, visoko vzgojno vrednost kajti učenci se poleg slovenščine učijo hkrati tudi italijanščine.

Zaradi vseh teh razlogov smatramo, da je omenjeni ukrep rimske vlade protiustaven, protizakonit in globoko nedemokratičen ter da predstavlja doslej največji napad na slovensko šolstvo v Italiji, na pravice staršev, da svoje otroke vzgajajo tako kakor jim narekuje njihova vest.

Zato ta ukrep lahko primerjamo samo z najkrutejšimi fašističnimi raznarodovalnimi ukrepi in ga smatramo za nečlovečansko in nepedagoško dejanje ter proti njemu odločno protestiramo in zahtevamo, da ga rimsko prosvetno ministrstvo takoj prekliče!

Splošna protestna stavka proti policijskemu terorju v Italiji

Veliko ogorčenje po vsej Italiji - Odločni protesti levičarskih poslancev v senatu in parlamentu - Odgovornost vladnih oblasti za krvavo nasilje

FOGGIA, 30. — Veliko ogorčenje je zavladalo med prebivalstvom zaradi novega nezaslišanega napada Scelbove policije na stavkajoče delavce v Torremaggiore, pri katerem sta bila dva delavca ubita. Kakor v ostalih pokrajinah Italije, so tudi v Apuliji in še posebno v pokrajini Foggia začeli kmetijski delavci gibanje, da prisilijo veleposestnike da popustijo glede dodelitve zemlje. Vedno bolj se je širila akcija za zasedbo neobdelane zemlje veleposestnikov. Toda oblasti niso upoštevale upravičenih zahtev delavstva in njihovih sindikalnih organizacij ter so kakor vedno podpirale interese veleposestnikov. Drugo za drugim so si sledila policijska ustrahovanja, tako da je delavstvo 28. t. m. proglasilo v pokrajini splošno stavko kmetijskih delavcev. Včeraj so kmetijski delavci v pokrajini Foggia izvedli novo akcijo za zasedbo zemlje ob velikem navdušenju vseh udeležencev. In ob tej priliki je nastopila policija v obrambo agrarne reakcije ter s svojim surovim nastopom povzročila smrt dveh delavcev.

Takoj po tem dogodku je tajništvo Splošne konfederacije dela poslalo protestno brzojavko De Gasperiju, v kateri zahteva, naj se preneha s policijskimi napadi na mirne delavce. Danes je Splošna konfederacija dela izdala poročilo, v katerem proglaša 24-urno protestno stavko od 6. ure zjutraj v četrtek do 6-ure v petek po vsej Italiji.

Tudi v senatu je ta dogodek imel odmev, ko je Scelba na tozadevna vprašanja in proteste levičarskih senatorjev kakor običajno opravičeval surovi nastop policije. Izjavil je, da je odredil preiskavo o krvavih dogodkih in da bodo krivci kaznovani, če se bo njih krivda ugotovila. Sicer pa se je pri vseh dosedanjih podobnih dogodkih pokazalo, do kakšnih rezultatov dovedejo Scelbove «preiskave».

Danes pa se je v parlamentu tajnik Splošne konfederacije dela Di Vittorio poklonil spominu žrtev in poudaril, da bo samo z odpravo veleposestev mogoče napraviti konec krvavim represalijam. Obtožil je vlado odgovornosti za krvave dogodke. Minister za poljedelstvo Segni je v svojem govoru zavrnil obtožbe Di Vittoria. V znak protesta proti izjavam ministra za poljedelstvo so komunistični in socialistični poslanci zapustili zborovanje.

V številnih tovarnah pa so delavci tudi danes v znak protesta prekinili delo. V Sesto San Giovanni in v industrijskih centrih milanske pokrajine so delavci danes stavkali.

Od včeraj so v splošni stavki tudi nameščenci privatnih telefonskih družb, ki so odklonile zahteve delavstva. Stavko so soglasno proglasile vse sindikalne organizacije.

Izraelcev v Palestini en milijon

JERUZALEM, 30. — Prihodnji teden bo prebivalstvo Izraela doseglo 1 milijon. Dogodek bodo po vsej državi proslavili 19. decembra s praznikom zedinjenih pregnancev.

Velika Britanija bo uradno priznala Mao Ce Tungovo ljudsko vlado

Kitajska narodno-osvobodilna vojska v Čunkingu «prestolnico» so komaj utegnili pobegniti kuomintangovski funkcionarji — V novo nacionalistično

LONDON, 30. — Britansko zunanje ministrstvo je uradno objavilo, da je angleška vlada sklenila, da uradno prizna kitajsko ljudsko vlado. Predstavniki zunanjega ministrstva so še poudarili, da datum priznanja ni v nikaki zvezi z odločitvijo del glavne skupščine OZN.

CUNGKING, 30. — Čete kitajske ljudske vojske, ki napadajo Cungking, so danes zjutraj prodrle v Hatajgči na južnem bregu Jangceja in nasproti Čungkinga. Po drugih vesteh, ki pa še niso potrjene, pa so čete ljudske vojske, ki pripadajo armadi generala Liupočenga, že v predmestjih Cungkinga.

Cesta med Cunkingom in Cengtujem, kamor se je v naglici preselila nacionalistična vlada, je vsa zatrpana z vozili. Z letali so komaj uspeli odpotovati visoki vladni funkcionarji, ki so se kar prerivali ob maloštevilnih letalih, ki so bila na razpolago. Trgovine v Čungkingu so zaprte, sicer pa vlada mir.

Šef britanskega generalnega štaba, ki je potoval preko Hongkonga, je izjavil, da vlivajo uspehi kitajske ljudske vojske poguma pripadnikom odporniških gibanj v drugih azijskih državah.

Aretacije in izgoni med Poljaki in Francozi

VARŠAVA, 30. — Sedaj je 17 francoskih državljanov zaprtih na Poljskem. Poljska vlada je obvestila francosko poslaništvo, da bo Andre Robineau s še 4 Francozi, ki so bili prej aretirani v Vroclavu in Krakovu, postavljen pred sodišče, kjer bodo obtožence lahko branili odvetniki, ki si jih bodo obtoženci sami izbrali. Predstavnik poljske vlade pa je izjavil, da bodo v najkrajšem času poleg dosedanjih izgnani iz Poljske še drugi francoski državljani.

Helijska bomba v ZDA?

WASHINGTON, 30. — Tajništvo za obrambo ter civilna komisija za atomsko energijo sta javili, da bodo v kratkem na Pacifiku preizkušali «izboljšano atomsko bombo». Nekateri razlagajo ta izraz tako, da gre za bombe, ki so mnogo močnejše od tistih, ki so jih v istem predelu poizkušali v začetku leta 1949. Nekateri znanstveni krogi izjavljajo, da je možno, da bi preizkušali helijsko bombo, ki bi baje bila tisočkrat močnejša od bombe iz Bikinija.

— —

MILAN, 30. — 30 oseb je bilo ranjenih v Gravi pri Aleksandriji, ko se je neki avtobus zaradi megle prevrnil s

Osmo poročilo gen. Aireya

1.

Včeraj smo na tiskovnem uradu angloameriške vojaške uprave prejeli osmo poročilo gen. Aireya, poveljnika angloameriškega področja Tržaškega ozemlja, ki obravnava dobo od 1. julija do 30. septembra 1949.

Poročilo je razdeljeno na 10 poglavij in sicer:

1. UVOD; 2. GOSPODARSKI POLOZAJ, ki vsebuje a) investicijski program za leto 1945-50; b) napredovanje uvoznega programa ERP; c) protivrednostni fond ERP v domači valuti; č) posojila majhnim in srednjim podjetjem iz drugih fondov (ne ERP) od 1. julija do 30. septembra 1949; d) industrija; e) zunanja trgovina; f) tržaško pristanišče; g) železnice; h) javna dela.

3.) FINANČNI POLOZAJ; 4.) DELAVSTVO; 5.) JAVNA VARNOST; 6.) JAVNO ZDRAVSTVO; 7.) PROSVETA; 8.) TISK IN RADIO; 9) VERSKA DEJAVNOST; 10.) RAZSELJENE OSEBE IN BEGUNCI.

Poleg besedila vsebuje poročilo sledeče priloge:

A) Osebni promet v in iz angloameriškega področja; B) uvoz po Evropskem obnovitvenem programu; C) protivrednostni fond ERP v domači valuti; D) statistika zunanje trgovine; E) statistika tržaškega pomorskega prometa; F) statistika železniškega tovornega prometa; G) načrti javnih del s številom zaposlenih; H) primerjava izdatkov in dohodkov za prvo in drugo polovico leta 1949; I) finančni sporazum in sporazum o preskrbi tuje valute z dne 29. septembra 1949; J) brezposelne osebe z navedbo poklica; K) pregled zločinov; L) seznam primerov nalezljivih bolezni; M) šolski uspehi; N) statistika prihoda beguncev, razseljenih oseb in optantov za italijansko državljanstvo.

Med prilogami sta tudi dva načrta: prvi diagram kaže topografski tloris nove železniške proge med ranžirno postajo Campo Marzio (Sv. Andrej) in Zavljami; drugi diagram pa je podolžni prerez te proge, ki kaže vzpetine in nasipe v zvezi s predvidenimi gradbenimi deli.

Za danes bomo v kratkem omenili in komentirali vsa poglavja razen poglavij o gospodarskem in finančnem položaju, o čemer bomo v prihodnjih številkah bolj obširno razpravljali.

Uvod

V uvodu se gen. Airey najprej pohvali, da delo novoizvoljenih uprav šestih občin cone A «gladko poteka». Zlasti se general pohvalno izraža o tržaški občini, ki šteje okoli 278.000 prebivalcev in za katero pravi, da «ima zelo prizadevno in uspešno upravo».

Mi bi temu dodali še tole: ta uprava je tako «prizadevna in uspešna», da predstavniki ene tretjine tržaškega prebivalstva, t. j. vsega slovenskega prebivalstva v Trstu zaradi te uspešne prizadevnosti tržaške občinske uprave v občinskem svetu ne smejo govoriti v svojem materinskem jeziku ter da ta uprava še vedno ni uvedla slovenski jezik kot uradni jezik, čeprav to predpisuje mirovna pogodba na katero se gen. Aireyu podrejeni ravnatelj za civilne zadeve gen. Eddleman sklicuje v svojem ukazu štev. 219, katerega je pred nekaj dnevi podpisal.

Nato pove gen. Airey, zakaj je omilil določila o vstopu italijanskih državljanov iz Italije v cono A. Vzrok tega ukrepa je «dotok trgovine in turizma v Trst». Zato je dovolj, da pri vstopu v cono A italijanski državljani «pokažejo svoje veljavne osebne izkaznice». Takole poudarja gen. Airey: «Menim, da bo ta reforma... veliko pripomogla k povečanju blagostanja Trsta».

Po pravici povedano mi nismo tega mnenja. Kaj pa omilitev določil o vstopu jugoslovanskih državljanov? Mar ne bi tudi to povečalo blagostanja?

Zelo zanimivo in hkrati poučno pa se nam zdi generalovo mnenje o vzrokih, ki so ga dovedli do tega, da je milostno dovolil souporabo slovenščine v slovenskih občinah cone A. Takole pravi v svojem poročilu dobesedno:

«Za večje *udobje* prebivalstva tistih občin, v katerih *običajno* govorijo slovenski, je izšel ukaz, ki dovoljuje uporabo slovenščine kot drugega uradnega jezika v *občinskih svetih* Devin-Nabrežina, Dolina, Zgonik in Repentabor, čeprav ostane italijanščina uradni jezik na področju. Komunistični organi, zlasti komunistični tisk, so se posluževali vseh sredstev in precej nasilnih izrazov v poskusih, da bi poživili rasno zagrenjenost in so v ta namen dvignili zastavo nacionalizma ter so izkoriščali vprašanje dvojezičnosti povsod, kjer koli so našli priložnost za to».

Torej ne zaradi tega, ker imamo Slovenci po vseh naravnih človeških zakonih vso pravico uporabljati svoj materinski jezik, temveč zaradi *«večjega udobja»* so nam dovolili uporabo slovenščine v štirih občinah, v katerih *«običajno govorimo po slovensko»*. Resnično, spričo takšnega načina izražanja, ki kaže, kako napačno pojmuje poveljnik angloameriškega področja, ki je hkrati nosilec najvišje oblasti na področju, našo elementarno pravico do uporabe slovenščine, moramo reči, da smo resnično — zagrenjeni.

Glede «rasne zagrenjenosti», ki jo general omenja v zvezi s komunističnim tiskom, pa bi lahko upravičeno pričakovali od poveljnika področja, ki bi bil nepristranski, da bi v svojem poročilu Varnostnemu svetu rajši vsakokrat poudaril, kako je skoro stoletje nazaj vsa tržaška italijanska buržoazija vzgojena v italijanskem šovinističnem duhu tako, da je fašizem trdil, da se je prav za prav rodil v Trstu. Te fašistične in šovinistične vzgoje ni mogoče iztrebiti čez noč in prav ta vzgoja je med drugim tudi vzrok, da Slovenci še vedno nismo prišli do narodnostne enakopravnosti. In če se nenehno in dosledno borimo za to enakopravnost, to še nikakor ne pomeni — kot trdi gen. Airey — da s tem poskušamo, «da bi poživilo rasno zagrenjenost» in da smo «v ta namen dvignili zastavo nacionalizma». Se manj pa da smo izkoriščali «vprašanje dvojezičnosti povsod, kjer koli so našli priložnost za to». Nikakor ne moremo razumeti, da poveljnik cone A in predstavnik vlade, ki nikoli ne pozabi poudarjati, da je demokratična in ki povrhu tega upravlja to področje v imenu načel organizacije Združenih narodov, našo borbo za narodnostno enakopravnost smatra za poživljenje rasne zagrenjenosti, za nacionalizem itd.

Vsekakor pa to prav gotovo ni način za «odstranjevanje virov rasnega antagonizma» in za «omogočanje, da se bodo zacelile stare rane», kakor trdi v svojem poročilu gen. Airey. Če že govorimo o nezaceljenih ranah, lahko govorimo samo o tistih ranah, ki nam jih je vrizadejal fašizem s tem, da nas je rostavil na stopnjo manj vrednega naroda in nas hotel celo iztrebiti. Te rane pa so še vedno nezaceljene prav zato, ker nam vojaška uprava na čelu z gen. Aireyem noče dejansko priznati narodnostne enakopravnosti, ki nam gre po vseh človečanskih pravicah in ki nam jo jamči tudi mirovna pogodba, na katero se vojaška uprava od časa do časa sklicuje.

Zaključek generalovega uvo. da pa se glasi približno tako kakor vsak dosedanji zaključek njegovih poročil. Gen. Airey namreč ponovno poudarja, da je treba Tržaško ozemlje priključiti k Italiji v smislu tristranskega predloga z dne 20. marca 1948. «Prepričan sem — pravi gen. Airey — da bi vsaka druga rešitev ne le izpodre-

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Stavka v Grčiji in v Argentini

ATENE, 30. — Grška splošna zveza dela smatra povišanje mezd za 25% za nezadostno ter je zaradi tega napovedala splošno stavko od ponedeljka dalje. Že od včeraj pa v Atenah ni bencina zaradi stavke carinskih organov v skladiščih petrolejske družbe.

O

BUENOS AIRES — Delavci industrije mesa so ponovili svojo grožnjo, da pričnejo 2. decembra stavko, če se njihovim zahtevam za povišanje mezd ne bo ugodilo. Buenos Aires lahko ostane tudi brez mleka zaradi spora med proizvajalci ter dobavitelji na dom potrošnikom.

Pred skupščino OZN debata o mirovnem paktu

FLUŠING MEADOVS, 30. — Pred glavno skupščino OZN so danes nadaljevali debato o mirovnem paktu. Britanski delegat Mac Neil je poudaril protislovje med sovjetskim predlogom za mirovni pakt in sovjetskim postopanjem.

Omenil je poročilo Informbiroja, ki obtožuje jugoslovanske voditelje, da so «vohuni in morilci». Mac Neil je dejal, da bo svet prepričan o miroljubnih namenih Sovjetske zveze, ko bo vskladila svoja dejanja s svojimi besedami.

Včeraj je francoski delegat Jean Chauvel tudi poudaril protislovje med sovjetskim predlogom in njeno politiko. Dejal je, da je sovjetski predlog enostavna proceduralna rešitev vprašanja miru, ki pa nikakor ne reši vprašanja v njegovem bistvu. Če bi bil sovjetski osnutek resolucije sprejet, je dejal francoski delegat, bi imeli pakt, toda vsa vprašanja bi ostala nerešena. Zatrjeval je nato, da pakti zahodnih držav niso naperjeni proti Sovjetski zvezi.

Češkoslovaški delegat Clementis je danes obtožil ZDA in Veliko Britanijo, da pripravljata novo vojno in da so njihovi predlogi proti sovjetski revoluciji samo meglena zavesa.

OSLO, 30. — Letalo, ki je odpeljalo trupla 27 otrok, žrtev letalske nesreče 20. novembra, je odletelo danes zjutraj v Tunis, kjer ga pričakujejo za polnoč.

OBTOŽNICA PROTI KOSTOVU ne navaja njegove prave krivde

Kakor v budimpeštanskem procesu bo tudi v procesu proti Kostovu v duhu kominformovskih zahtev glavni obtoženec Jugoslavija in „Titova klika“

SOFIA, 30. — Bolgarska tiskovina agencija javlja, da je bila danes vrhovnemu državnemu sodišču predložena obtožnica proti Trajču Kostovu, bivšemu podpredsedniku vlade in sekretarju bolgarske KP. in še 10 soobtožencem. Med temi je tudi Nikola Pavlov Kolev, bivši minister za obnovo, univerzitetni profesor in bivši finančni minister Ivan Stefanov Hadjimatejev ter Blagoj Ivanov Hadjipanzov, bivši svetnik jugoslovanskega poslaništva v Bolgariji.

Obtožnica očita Kostovu, da je že od leta 1931 pripadal trockističnim frakcijam bolgarske KP. Leta 1942 ga je bolgarska fašistična policija aretirala in pri tem je ovadil svoje politične sodelavce. In končno seveda v duhu in namenu prirediteljev tega procesa ni mogla izostati obtožba, da se je Kostov «na skrivno pogodil s kliko Titovih fašističnih voditeljev, da bi zaobrnil kurz bolgarske zunanje politike, da bi odtrgal Bolgarijo od SZ in ljudskih demokracij ter jo spremenil v kolonijo anglo-ameriškega imperializma».

Obtožnica nadalje trdi, da so hoteli obtoženci vreči bolgarsko legalno vlado, polastiti se oblasti ter aretirati in fizično uničiti vlado predsednika Dimitrova. Seveda so bili vsi obtoženci tudi v vohunski službi ZDA, Velike Britanije in Jugoslavije. Krivi so torej izdajstva, vohunstva in sabotaže, za kar kazenski zakonik določa smrtno kazen ali dosmrtno ječo.

Obtožnica, katere objava se je pričakovala vse te dni, ni prinesla nič novega. Lahko bi jo že davno prej sestavil kdor koli. Nov element v njej bi bil edino namig na umor članov vlade, oziroma točneje Dimitrova.

Lahko si je tudi zamisliti nadaljni potek procesa. Kakor Rajk bo tudi Kostov zdrdral na pamet svojo samoobtožbo in vsa od sodiša zahtevana priznanja. Kakor obtožnica, tako se bosta tudi sodišče in Kostov izgnila dejstvu, da je bil Kostov eden največjih kominformovskih sovražnikov Jugoslavije, da je bil prav on v imenu Bolgarije podpisnik zloglasne resolucije in da je bilo vse njegovo delovanje usmerjeno proti jugoslovansko-bolgarskemu prijateljstvu.

Prireditelji juridične farse v Sofiji bi sicer lahko napravili proti Kostovu proces, ako bi ga obtožili in sodili res zaradi njegovih zločinov. Toda uprizorili bodo raje komedijo, ki se bo sicer za Kostova vendar tragično končala, vrgla bo pa tudi na Bolgarijo grd madež, ki ga bo komaj kdaj mogoče izbrisati. Izbrisati pa ga ne bo mogoče, dokler bodo Bolgariji in njenemu ljudstvu vladali brezhrbtenični kominformovski voditelji.

Šele zadnji četrt ure

Anglija: Italija 2:0

LONDON, 30. — Na stadionu Tottenham v Londonu se je danes odigrala nogometna tekma med Anglijo in Italijo. Za tekmo je vladalo veliko zanimanje. Po katastrofalnem porazu italijanske nogometne reprezentance lansko leto v Turinu v tekmi z Anglijo je bilo težko računati, da bi se italijansko moštvo letos, ko ni sestavljeno tako homogeno, moglo kaj prida uveljaviti, in to še zlasti na tujem terenu, vendar Anglež do tridesete minute drugega polčasa ni uspelo, da bi Italijanom zabil gol. Italijani so celo več zrelih šans zapravili, ko bi lahko prešli v vodstvo. Prvi gol za Angleže je dal v trideseti minuti drugega polčasa vodja napada Rowley, nekaj minut nato pa levi krilec Wright. Drugi gol je bil lahko ubranljiv, toda zdi se, da se je vratar Moro zaradi mraka nekoliko zmotil.

Tekmo, ki ji je prisostvovalo 60 tisoč gledalcev, je sodil škotski sodnik Mowad.

Le difficoltà del sindacalismo classista

Le esperienze delle lotte di classe in Francia di questi ultimi tempi dimostrano una volta di più l'importanza dell'unità di tutti i lavoratori nella lotta contro il capitalismo.

Gli scarsi risultati ottenuti in Francia nella mobilitazione di larghe masse operaie contro la politica economica del governo sono il risultato della vasta scissione sindacale esistente in quel paese. Difatti vi esistono oggi in Francia le seguenti centrali sindacali a carattere nazionale: Force — ouvrière (sulla dinea del Partito Socialista), la Confederazione Generale dei Lavoratori Cristiani la Confederazione Generale del Lavoro (sulla linea cominformista), la Confederazione Nazionale dei lavoratori (indirizzo anarchico), la Confederazione Indipendente del Lavoro (sulla linea del Rassemblement Popoulaire Francais) e la Confederazione Generale dei Quadri (indirizzo gollista). Come si vede da questa situazione i capitalisti francesi possono fregarsi le mani.

Ma si deve anche da questo brutto quadro ricavare motivi per un estrema condanna contro gli scissionisti internazionali, i quali proprio in questi giorni stanno completando a Londra l'opera di tradimento ai danni di tutti i lavoratori del mondo costituendo una cosiddetta «Confederazione dei Liberi Sindacati Mondiali». A questo «congresso» partecipano i delegati di 54 paesi che pretendono di rappresentare, non sappiamo quanto esattamente, 47.000.000 di lavoratori. L'organismo che avrà vita nascerà sotto l'insegna della lotta anticomunista e della guerra alla Federazione Sindacale Mondiale. I protagonisti principali di questo grave atto della scissione sindacale anche in campo internazionale sono i sindacati americani con alla testa il C.I.O. (Congres Industrial Organization), le Trade-Unions inglesi e la Confederazione dei Sindacati Liberi olandesi, sostenuti dalla Confederazione Americana del Lavoro e da altri «organismi sindacali» operanti nel quadro degli interessi dell'imperialismo anglosassone.

Argomento sfruttato per la rottura del fronte sindacale nazionale e mondiale è quello denunciato dal dirigente della Federation of Labor d'America signor Brown, il quale sostiene «che la F.S.M. si è trasformata in un Cominform sindacale».

A parte il fatto che veramente si sta delineando il pericolo che gli interessi contingenti della politica del Cominform diventino l'elemento basilare della linea e della tattica della Federazione Sindacale Mondiale, il pretesto dei scissionisti mira soltanto a coprire ben altre e più gravi finalità prefissesi dai fautori della scissione sindacale.

Naturalmente i «Liberi sindacati italiani ed i Liberi ed anche «indipendenti» sindacati di Trieste (Camera del Lavoro) prendono parte attiva in questo tradimento. La locale Camera del Lavoro infatti ha delegato i suoi rappresentanti al congresso di Londra solo nel tentativo di perpetuare un equivoco, quello di far credere che essa C. d. L. sia indipendente da Roma, non riceva direttive e sovenzionamenti dai ministri italiani, mentre si è documentato irrefutabilmente come una catena di solido acciaio leghi l'attuale C. d. L. di Trieste ai sindacati Liberi di Roma ed attraverso questo anello ai sindacati dell'Aja, di Parigi e Londra fino a raggiungere l'ancoraggio di Washington.

L'attuale dirigenza dei Sindacati Unici, Radich in testa, su questi avvenimenti, sulla grave decisione della Camera del Lavoro si limitano ad una superficiale denuncia. Infatti non più tardi di alcuni giorni fa il «Lavoratore» interveniva per persistere nell'illudere i lavoratori sul carattere e le finalità della C. d. L. di Trieste. Lo si legga e si metta in rapporto quanto scritto a quanto sta succedendo a Londra. Sembra davvero che nemmeno l'ennesima lezione avuta sul terreno concreto dell'azione dei metallurgici non debba servire. Abbiamo dimostrato in precedenti rassegne quanto sia opportunistica, inefficace ed ingannevole l'impostazione che i dirigenti dei S. U. danno alle gravi vertenze dei metallurgici. Qui domina burocraticismo, il temporeggiamento portato fino al disgusto, i sistematici compromessi con i dirigenti della C. d. L. che portano l'azione alle calende greche. Avevamo anche previsto i risultati della riunione dei due direttivi dei metallurgici, della quale l'«Unità» spiega che «i dirigenti dei metallurgici riuniti hanno constatata la precarietà della situazione della categoria ma non è stato possibile raggiungere un accordo per un'azione immediata e si è deciso di riunirsi ancora».

In questa maniera dovrebbero andare avanti le cose in campo sindacale a Trieste, e da questo modo d'agire i lavoratori metallurgici e tutti i lavoratori dovrebbero avere fidu-

(Nadaljevanje na 2. strani)

TRŽAŠKI DNEVNIK

Le difficoltà del sindacalismo classista

(Nadaljevanje s 1. strani.)

cia di migliorare le proprie condizioni!

Questa è la tipica politica socialdemocratica, radiciana, la politica dell'irredentismo, concretamente la politica della Camera del Lavoro di Trieste. Per questa linea politica sindacale oggi si deve registare il «successo dell'iniziativa del cap. Cadorna, ex dirigente fascista, con la costituzione di un sindacato libero tra i marittimi, che hanno cessato di lottare per una differenziazione nel campo sindacale specialmente da quando Juraga è impegnatissimo nella lotta contro lavoratori portuali che da lunghi anni si battono per i sindacati classisti. Per questa politica di disarmo e di sfiducia fra i lavoratori allo Stabilimento Gaslini chi raccoglie quote sindacali viene licenziato e gli scioperanti della TELVE hanno caratterizzata la loro situazione da questa tesi sostenuta sull'«Unità» per la quale «si spera in una sollecita intesa fra le parti», e dall'altra, non meno significativa, per la quale sarà difficile impedire i licenziamenti dei CRDA in quanto che esiste il proclama N. 1 che minaccia l'esistenza dei sindacati e ne paralizza l'azione.

Sono altri fatti questi che indicano la necessità per i lavoratori di finirla con i cedimenti, con i trucchi e con le chiacchere e dare seriamente il via alla ricostruzione dei sindacati classisti. Ma essa non può avvenire però con i palliativi di un tesseramento e di un congresso surrogati, riguardanti una bassa percentuale di lavoratori rispetto alla massa di tutti i lavoratori e di tutto il Territorio Libero di Trieste; congresso sindacale i cui delegati rappresenterebbero, se rappresenterebbero, una parte appena dei lavoratori della zona A del Territorio, forse cinque o sei mila lavoratori, (quelli che avrebbero accettata la nuova tessera), di fronte ai cento e più mila attivi nel territorio, di fronte ai 65.000 lavoratori rappresentati il 19 ottobre 1947 al congresso costitutivo della Confederazione dei S. U. del Territorio Libero di Trieste.

La ricostruzione della forza sindacale può avvenire soltanto organizzando un congresso su base territoriale, per la elezione di una vera direzione della Confederazione dei S. U. del T. L. T., per elaborazione di una linea veramente classista ed infine per l'emmissione di una tessera sindacale che sia corrispondente alla situazione organizzativa dell'organizzazione a cui è intestata. Un congresso territoriale organizzato con la massima democrazia e con la più sincera volontà di risanare la crisi dei S. U. di Trieste, di riportare la fiducia nei lavoratori, di restituire l'unità.

Tutte le obiezioni, tutti i cavilli di fronte alla realtà della situazione sindacale dei lavoratori di Trieste non possono ormai avere più peso. Chi vuole veramente ricostruire la forza sindacale, ricostruire l'unità sindacale fra le due zone, dare forza alla classe operaia non può tirar fuori i disonesti argomenti della zona B sotto il terrore ecc..

I Sindacati Unici nel Circondario dell'Istria possono presentare ben altro bilancio, dal giugno 1948 ad oggi di quello che non presentino gli attuali padroni dei S. U. di Trieste. I sindacati della zona B hanno realizzato i risultati della gara per il miglioramento del tenore di vita degli operai nel campo dell'alimentazione e degli alloggi, ha ottenuto la distribuzione straordinaria in favore degli operai di migliaia di quintali di patate, di legna, di migliaia di buoni per l'acquisto del latte e del pesce, 12.000 cuponi in favore degli operai per lo sconto sui prezzi, sviluppata con successo la lotta per la costruzione delle case operaie, concesso un trattamento di favore nell'acquisto di vestiario per gli operai più attivi, occupati tutti i lavoratori.

Le filiali sindacali della zona B organizzano l'allevamento, per centinaia e centinaia di capi, dei suini ed altri animali nelle rispettive fabbriche e a beneficio delle mense dei lavoratori. I sindacati dell'Istria lottano con successo affinchè ogni filiale sindacale costruisca la propria mensa ed abbia il proprio allevamento del bestiame. Una commissione di controllo sindacale vigila sui prezzi e l'organizzazione sindacale lotta affinchè alla costruzione delle case operaie vi partecipino i lavoratori organizzati in cooperative di costruzione per tali case. I sindacati della zona B ottengono dal potere disposizioni affinchè si istituiscano per la difesa del lavoro ispettorati operai, protezione dell'igiene, organi di medicina legale, assicurazioni sociali generali e la costruzione di case di riposo per operai ed impiegati, di cui una già esistente a Fiesso per 110 posti. Nel campo della cultura i sindacati della zona B lavorano per elevare culturalmente ed ideologicamente i lavoratori. Dirigono a tale scopo l'organizzazione per la formazione di gruppi di conferenzieri da impiegarsi per le fabbriche, la costituzione di circoli marxisti, di corrispondenti per la stampa, le istituzioni di filodrammatiche, biblioteche ecc. e dirigono una scuola per quadri sindacali.

Nel campo dello sport i sindacati della zona B dirigono 21 circoli sportivi di altrettante filiali sindacali, partecipano alla direzione di un complesso di attività sportive che vanno dal football, pallavolo, pallacanestro, atletica leggera, bocce, cannotaggio ai tornei in genere.

La stessa gioventù operaia trova nei sindacati il maggiore sostegno nei suoi problemi e i giovani lavoratori della zona B non conoscono disoccupazione.

Queste sono forze che devono pesare positivamente sulla situazione sindacale dei lavoratori di Trieste e partecipare alla ricostruzione dei Sindacati Unici di tutto il Territorio.

B. P.

S SEJE MILJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

V strahu za svoj županski stolček se kominformistični miljski župan uklanja fašistični raznarodovalni zakonodaji

Za razliko od občinskih sej v Zgoniku in Repentabru, ki potekajo izključno v slovenščini, razen v Nabrežini, kjer je zaradi italijanske skupine potrebno še tolmačenje v italijanščino, ni slišati na občinskih sejah v Miljah ne ene slovenske besede. Kajti čim se je na dosedanjih razpravah oglasil svetovalec Ljudske fronte s svojo govorico, je prišlo med ostalimi svetovalci do razburjanja in napadalnih pozivov, tako priljubljenih in popularnih med bivšo fašistično hierarhijo, naj namreč župan in tajnik spričo slovenske besede, izrečene v sejni dvorani, ostentativno zapustita svoje prostore. Samo na ta način bi se po mnenju nekaterih prenapetih svetovalcev še dalo v zadostni meri tolmačiti zgrażanje in mršavico ki zastruplja mozeg miljskim občinskim starešinam, ako si nekdo drzne s slovensko besedo skruniti njihovo sejno dvorano. Nekaj takega se je dalo razbrati iz zapisnika prejšnjih zasedanj, način pa, s kakršnim je miljski župan na snočni seji odpravil svetovalca Ljudske fronte, ko se je ponovno oglasil v materinščini, predstavlja nesramen pljunec v obraz demokraciji in posebej politični ideologiji, ki naj bi ji baje pripadal.

Po prečitanem zapisniku je namreč župan, ki po miselnosti in celo po zunanji pojavi povsem dostojno zastopa svojega naredbodalca Vidalija, pozval svetovalce, naj se oglasijo z morebitnimi pripombami na račun zapisnika. Nekaj se jih je spustilo v dokaj dolgotrajno prerekanje, ravno v zvezi z žolčnim pozivom svetovalca Viazzolija županu in tajniku na zadnji seji, ter očitalo tajniku nepravilno registrirano izjavo. Toda Viazzoli je z oholo kretnjo domišljavega šovinista potrdil tudi danes, da je njegov poziv veljal ne le njegovi politični skupini, marveč res tudi tajniku in županu, ker bi baje le na ta način lahko zaščitila zakon.

Čim je tajnik prebral še nekatere zapiske s prejšnje seje in je župan v skladu s sejnim pravilnikom ponovno pozval svetovalce k besedi, se je dvignil zastopnik Ljudske fronte. Toda ni še izustil dveh besed v slovenščini, ko je župan avtoritativno dvignil roko in ga prekinil. Z visokega piedestala in samodopadljivi drži je potem dokončno oznanil, da je slovenščina v miljskem svetu prepovedana. S conskega sveta mu groze s pisanjem, da bo denunciran Vojaški upravi, v kolikor bi še nadalje toleriral slovenščino v občinskem svetu. Sankcije, je pojasnil g. župan Pacco, ki bi sledile takšni pritožbi conskega sveta na vojno upravo, bi lahko dovedle do njegove odstavitve, nemara celo do razpustitve občinskega sveta.

Miljski župan je brez sramu priznal, da se boji za svoj stol. Mimo tega je s svojo razlago prepričal prisotne da nima najmanjšega namena oporekati ukazom od zgoraj, marveč se jim bo ponižno uklonil, pa naj bi bili še tako krivični, kajti mož se zaveda, da ga bosta pri tem poleg njegovih somišljenikov izdatno podprli tudi obe italijanski desničarski skupini.

Komaj dve uri trajajoča seja je mogla vzeti poleg zapisnika v poštev za tem le vprašanje še ene lekarne v občini, pritožbe nekaterih svetovalcev nad pretiranimi cenami sadja in zelenjave v Miljah in polemično zadevo okrog avtoprevozniške družbe SAG, ki jo je sprožil «Il Giornale di Trieste».

Naslednja seja bo prihodnjo sredo.

Tudi prebivalci Plavij proslavili obletnico AVNOJ-a

Dne 29. t. m. se je zbralo v Plavjah v dvorani tamkajšnjega prosvetnega društva ogromno število vaščanov, ki so želeli dostojno proslaviti obletnico drugega zasedanja AVNOJ-a ter V. obletnico ustanovitve FLRJ. Zbranim vaščanom je spregovoril tov. Pahor, ki je na kratko prikazal pomen te važne obletnice.

Govoru je nato sledil še kulturni del programa, ki je obsegal več recitacij in pevskih točk. Z recitacijami so se zelo dobro postavili domači pionirji, ki so želi med občinstvom navdušeno priznanje; prav tako je navdušila poslušalce tudi tov. Mila, ki je občuteno recitirala svojo pesem. Ob koncu proslave je domači pevski zbor zapel nekaj pesmi.

V soboto bodo proseški prosvetni delavci

na svojem občnem zboru ponovno obsodili delovanje „zaščitnikov"

Med prosvetnimi delavci Proseka vlada v zadnjih dneh velika živahnost in aktivnost. Čemu, se bo morda kdo vprašal? No, pošteni proseški delavci bodo imeli v soboto občni zbor svojega prosvetnega društva «Ivan Vojko», na katerem bodo vsi navzoči izvolili nov odbor, katerega naloga bo tudi v bodoče voditi delo omenjenega prosvetnega društva po poti krepitve resnične napredne slovenske ljudske kulture med našim ljudstvom. Zato je seveda upravičena aktivnost vseh prosvetnih delavcev, ki si žele, da bi občni zbor kar najboljše uspel ter dokazal, komu zaupa demokratično prebivalstvo Proseka vodstvo svojega prosvetnega društva, ki je v povojni dobi pokazalo že tako lepe uspehe.

Pred dnevi so hoteli uprizoriti na Proseku Vidalijevi škvadristični razbijači svoj občni zbor, na katerem naj bi bil voljen nov odbor prosvetnega društva «Ivan Vojko». Nihče bi jim sicer ne branil, da bi si ti «kulturni» in «prosvetni» delavci, ki so s svojim razbijaškim početjem v zadnjih 18 mesecih pokazali toliko «ljubezni» do resničnega prosvetnega delovanja, izbirali svoj odbor ter ustanovili, če so že hoteli, tudi svoje prosvetno društvo. Toda, da bi se posluževali za svoje podle razbijaške namene imena in prostorov prosvetnega društva «Ivan Vojko», ne, tega pošteni prebivalci Proseka niso mogli dopustiti. Tako je nujno morala prav klavrno propasti nakana Vidalijevih zaščitnikov, katerim ni uspelo izvesti že objavljenega «občnega zbora».

Vidalijevo glasilo «Il Lavoratore» in «Delo» sta hoteli dokazati svojim maloštevilnim čitateljem vso stvar v zvezi s tako imenovanim občnim zborom v popolnoma drugi luči. Toda kako bi prepričali s svojimi lažmi in klevetami poštene Prosečane, ki so lahko z lastnimi očmi zasledovali «uspehe prosvetnega delovanja» Vidalijevih «zaščitnikov» v zadnjem času. Kako bi ti lažnivi kljukci lahko dokazali poštenim Prosečanom, da so postali danes najbolj «pošteni» prosvetni delavci prav tisti ljudje, ki nosijo pri sebi izkaznico Lege nazionale, ali pa ki se lahko ponašajo s svojo življenjepisno fašistično preteklostjo in kako bi jim mogli verjeti, da bodo prav ti ljudje, katerim je bila slovenska ljudska kultura vedno le trn v peti, postali njeni zagovorniki in «zaščitniki»? Demokratično prebivalstvo Proseka je že obsodilo te «zaščitnike» ter jim pokazalo kaj o njih in njihovem dejanju misli in sodi. To svojo sodbo bo potrdilo še na rednem občnem zboru svojega prosvetnega društva, ki bo v soboto, na katerem bo izvolilo v odbor tiste prosvetne delavce, ki so se že za časa narodno osvobodilne borbe borili za pravice slovenskega ljudstva, ki se niso ustrašili fašističnega terorja, kot se danes ne plašijo peščice izdajalcev interesov slovenskega ljudstva. Naloga teh članov novoizvoljenega odbora prosvetnega društva «Ivan Vojko», kot tudi naloga vseh poštenih prosvetnih delavcev bo torej zaceliti rane, ki jih je prizadejala resolucija Informbiroja tudi i našemu prosvetnem delovanju ter voditi prosvetno društvo po poti krepitve resnično napredne ljudske kulture.

TRŽAŠKO DELAVSTVO obsodilo krivično postopanje vodstva tovarne Gaslini do svojih uslužbencev

Tudi ostali uslužbenci TELVE prenehali z delom - Položaj vedno bolj kritičen - Delavci CRDA bodo pristali na odpuste starejših delavcev samo v primeru, da se tem zagotovi zadostna denarna podpora in primerna pokojnina

Krivično postopanje vodstva tovarne Gaslini z dolgoletnim uslužbencem Prinčičem, katerega je vest o nenadnem odpustu z dela tako prizadela, da je še istega dne podlegel srčni kapi, je zelo razburilo in ogorčilo vse tržaško delavstvo kot tudi pošteno prebivalstvo Trsta. Pogreb nesrečnega delavca, ki se je vršil včeraj popoldne, je dokazal, kakšen odmev je imela njegova smrt med vrstami delavskega razreda, ki se je pogreba polnoštevilno udeležilo. Na pogrebu so bili navzoči tudi vsi njegovi delovni tovariši, ki so zapustili delo že ob 14. uri.

Poudariti moramo, da je protestna stavka delavcev Gaslini popolnoma uspela ter da so se ji pridružili tudi delavci podjetij «Taurus» in «Cementfer», ki so prav tako čutili za svojo dolžnost protestirati proti krivičnemu postopanju vodstva Gaslini, katerega dolžnost je bila sicer kaznovati delavca Prinčiča, ker je kadil v prepovedanem oddelku, ne pa odpustiti ga z dela, kar je proti določbam delovne pogodbe ter proti pravilom tovarne same.

O

Položaj uslužbencev TELVE se je zelo zaostril; pogajanja, ki jih vodijo v Rimu sindikalni predstavniki in predstavniki vodstva TELVE, niso privedla do sedaj do nikakega uspeha. Zaradi zavlačevanja rešitve perečega vprašanja, so sklenili uslužbenci TELVE zaostriti svojo stavko ter so zato prekinili z delom tudi v tistih odsekih, ki so do sedaj še delovala. Tako posluje sedaj samo še avtomatično telefonsko omrežje; toda če bi se stavka podaljšala še za nekaj dni, bi moralo biti tudi prekinjeno.

Vodstvo TELVE, ki noče ugoditi upravičenim zahtevam svojih uslužbencev, si hoče drugače pomagati, da zmanjša škodo, ki jo povzroča sedanja protestna stavka. Izvedeli smo, da je začasno zaposlilo v raznih odsekih nove moči, ki naj bi nadomestile stavkajoče uslužbence. Uslužbenci TELVE so seveda zaradi takega postopanja zelo ogorčeni ter zahtevajo, da vodstvo ugodi njihovim upravičenim zahtevam, ne pa da namešča nove delovne sile, ki samo kvarijo uspeh njihove upravičene borbe. Če bi sporno vprašanje ne bilo rešeno v teh dneh, potem bo prav gotovo prišlo tudi do prekinitve delovanja mestne telefonske mreže, ki je do sedaj še redno poslovala.

O

Delavci CRDA so še vedno zelo razburjeni zaradi vesti, da namerava vodstvo ladjedelnic odpustiti z dela večje število svojih uslužbencev. Tokrat bi šlo za odpust 122 uslužbencev, ki so prekoračili starostno dobo 65 let, med katerimi bi bilo prizadetih 68 delavcev, 15 uradnikov, 25 uradnic in 19 delavk. Vsi ti uslužbenci so že prekoračili predpisano starostno dobo ter torej po delovnih pravilih nimajo več pravice nadaljevati službo. Na njih mesto naj bi stopili mladi delavci, ki zaman čakajo zaposlitve.

Če bi stvar odpustov z dela gledali samo iz te strani, bi se nam ne zdela niti krivična; pravilno bi namreč bilo, da bi vsak delavec delal do določene starostne dobe, potem pa bi imel pravico do upokojitve — njegovo delovno mesto pa bi prevzel mlad delavec. Toda kakšen je danes položaj upokojencev? Obupen! Ali je torej pravično, da se odpušča z dela delavce, ki so vse svoje življenje trdo delali, s pokojnino, ki ne bi zadoščala niti za osemdnevno preživljanje? Tovarniški odbori, ki so intervenirali pri vodstvu Združenih ladjedelnic, so prikazali položaj prizadetih uslužbencev ter so zahtevali, da bi vodstvo tem svojim uslužbencem nakazalo takšne pokojnine in podpore, s katerimi bi se lahko preživljali, le v primeru, da bi bilo to vprašanje na ta način rešeno, bodo tržaški delavci na to rešitev mirno pristali.

Proslava VI. obletnice AVNOJ-a v Lonjerju

Dne 29 t. m. so tudi Lonjerci proslavili VI. obletnico drugega AVNOJ-a in IV. obletnico ustanovitve FLRJ. K proslavi je prihitela vsa vas, tako da je bila dvorana mnogo premajhna; ljudje so se gnetli po hodnikih in v veži.

Proslavo v počastitev te važne obletnice je otvoril tov. Gombač, ki je pozdravil vse navzoče ter podal besedo tov. Voju Godini, ki je v jedrnatem govoru prikazal pomen II. zasedanja AVNOJ-a. Poudaril je, da so pred šestimi leti revolucionarni jugoslovanski narodi po svojih delegatih potegnili rezultate dvoletne do tedaj trajajoče narodno osvobodilne borbe in revolucije. Že takrat so obračunali z domačo reakcijo in s sklepom prepovedali bivšemu kralju Petru povratek v domovino, kar je pomenilo odločilni korak nadaljnjemu razvoju revolucije. Postopanje Vidalijevcev ter njihova hinavska dvolična igra z AVNOJ-em ni dejansko nič drugega kot zavist v najgnusnejših oblikah, ki nikakor ne pristojajo komunistom, za kakršne se hočejo kominformisti in še posebej Vidalijevi socialpatrioti na tem ozemlju pokazati. «Mi Slovenci smo ponosni, da smo del slovenskega naroda, ki je skupno z jugoslovanskim ljudstvom povedel narode do zmage revolucije. Zato praznujemo ta dan, ker je tudi naš praznik».

V italijanščini je spregovoril tov. Galimberti, ki je v svojem govoru med drugim poudaril borbenost demokratičnega lonjerskega prebivalstva, ki je v času narodno osvobodilne borbe toliko žrtvovalo za zmago demokracije in svobode in ki danes nadaljuje svojo borbo ob strani jugoslovanskih narodov za zmago pravice in resnice.

Po končanih govorih je sledil kulturni program proslave, ki je obsegal recitacijske točke, solospeve in zborovsko petje. Z recitacijami sta nastopili dve tovarišici in en tovariš; tovarišica Slavica Batistuta je ob spremljavi harmonike zapela nekaj narodnih pesmi. Za njo je zapel nekaj pesmi še tov. Maks Pečar in Lonjerja. Proslavo je zaključil domači pevski zbor, ki je zapel tri partizanske pesmi. Ob koncu proslave so vsi navzoči zapeli «Hej Slovani», nakar se je številno občinstvo odpravilo na svoje domove.

S svojo tako številno udeležbo pri proslavi AVNOJ-a, je demokratično ljudstvo Lonjerja odgovorilo na nesramno provokacijo vidalijevcev ter dokazalo, da ga danes nobena laž in kleveta ne more odvrniti od poti, ki si jo je že v narodno osvobodilni borbi zadalo.

Nesreči dveh 80-letnih upokojencev

Včeraj sta se v Trstu dogodili dve hudi nesreči. Žrtev prve nesreče, ki je na žalost zahtevala smrtni konec, je bil 86-letni upokojenec Moretti Riccardo iz ul. Moreri 14. Sfarčka je pripeljal v bolnico avtomobil Rdečega križa, ki ga je pobral pred poslopjem štev. 31 v Miramarskem drevoredu, kjer je tako nesrečno padel, da je zaradi poškodb umrl.

Druga nesreča pa se je dogodila v ul. Zanetti, kjer je padel in si zlomil kolk leve noge 83-letni upokojenec Dal Sasso Francesco iz ul. 20. septembra 60. Nesrečni starček se bo moral zdraviti v bolnici 90 dni.

ZA NOVOLETNO JELKO

Darovi za novoletno jelko. **III. okraj ASIZZ je nabral:** darovali so: Race Jožefa 400, Mahnič Marija 100, Konič J. 500, Počar Rozalija 200, Krašna Fani 100, Tomšič Franc 200, Tomšič Rezi 1000, Tomšič Neža 500, Skabar Marica 500, Zerjul Pavla 150, Giocca Albina 100, Ursini Clelie 100, Sošič Tereza 100, Luin Edoardo 300, Bole Ivanka 200, Baučer Albina 500, Spacal Gabriela 200, Mužina Milka 200, Turk Albina 300, Piani Pina 100, Kocjančič Tončka 200, Švara Vlado 300, Dobrila Marija 100, Guerinuzzi Marija 100, Kralija Rozalija 100, Bolaffio 150, Cesar Anton 150, Požar Marija 150, Cesar Stanislav 100, Ukmar Rudolf 1000, Ambrosi Amelio 100, Marsic Marija 200, Trobec Fany 150, Može Marija 300, Fučič Viktorija 100, Kolarič Marija 150, Kocjančič Antonija 100, Jankovič Marija 200, Kralj Marija 500, Pavlica I. 200, Zafrad E. 500, Počkaj Ana 300, Mahnič Alojz 100, Gombač Dario 100, Rodica M. F. 200, Cattaruzza Amalia 100, Gec Alojza 100, Uršič T. 200, Grobovšek 300, Kralj Kristina 460, Pečar Justina 200, Slavec Roza 100, Guštin Roza 200, Benčič Marija 100, Mikalovič Albina 100, Seyer Mate 300, Vanek Virgilio 300, Andreašič 300, družina Cunja 400, Cesenico Maria 200, Buzan Marij 300, Rosan Frančiška 200, Burlovič Ivica 100, Nadaliz Paola 100, Luksa Liliana 300, Gerdol Renata 115, Lacovich Olga 200, Valetič Olga 100, Stibel Egon 300 lir.

Seja okrajnega pripravljalnega odbora za novoletno jelko

Po direktivah ASIZZ se je sestal v soboto popoldne okrajni pripravljalni odbor za novoletno jelko, ki je razpravljal o nabiralni akciji, katere prispevki naj bi bili določeni za obdarovanje najpotrebnejših in najrevnejših otrok.

Pripravljalni odbor poziva zato vse demokratične prebivalce Tržaškega ozemlja, da v čim večjem številu podpro to nabiralno akcijo, ki ima edini namen osrečiti naše najmlajše ter jim nuditi nekaj veselja in radosti.

Obvestilo pionirjem za telovadne vaje

Redne telovadne vaje za prvomajski nastop so za pionirje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. do 16. ure v dvorani na stadionu «Prvi maj» pri sv. Ivanu.

Z nožem je zabodel ženo

Včeraj so pripeljali v bolnico 50-letno Meteod Ido, por. Luciani z ul. Soncini 33, ki je imela na glavi rano, povzročeno z ostrim orodjem. Meteod Ida je povedala, da sta se doma skregala z možem, ki jo je s kuhinjskim nožem napadel. Zdraviti se bo morala 10 dni.

Iz življenja ASIZZ

Včeraj ob 10. dopoldne se je zglasila v Ljudskem domu na Piazza Malta številna delegacija žena iz vseh štirih tržaških okrajev. Prinesla je protestne resolucije, katere je hotela osebno izročiti brigadnemu generalu gospodu Eddelmanu in obenem tolmačiti krivičnost zadnjih ukrepov, podzetih proti slovenskemu šolstvu, kot tudi pristranost ZVU v odnosu do slovenskega šolstva. Uslužbeno uradništvo je bilo naravnost presenečeno nad disciplinira nostjo in odločnostjo naših žena, ki so ostale vztrajne v svoji zahtevi, katero je nato sporočilo generalu. Delegaciji žena je general Eddleman sporočil, da jo bo sprejel sicer v manjšem številu 2 ali 3 čim bo vložila formalno prijavo. Sele po tem odgovoru je delegacija zapustila Ljudski dom. V naslednjem priobčujemo odlomke iz posameznih resolucij, ki jih je v ovitku izročila za brigadnega generala Eddlemana. Žene tretjega okraja pravijo, da mora ZVU uveljaviti načelo enakopravnosti in da mora takoj podvzeti korake proti krivičnim ukrepom. V drugem okraju poudarjajo žene, da jih pristranski ukrep ZVU živo zadeva, da ZVU ne bi smela kršiti načel na katerih je zrastla in da je čas, da ZVU preneha z zapostavljanjem in zatiranjem slovenskega šolstva. Žene iz Opčin naglašajo med drugim tudi potrebo po slovenski univerzi. Žene četrtega okraja pravijo, da si je slovensko ljudstvo svoje šole priborilo in da so pripravljene se boriti proti vsakomur, ki bi jim na kakršen koli način skušal kratiti te pravice.

Divjak je udaril nosečo ženo

Včeraj ob 12.30 je policijska emergenca privozila na vogal ulice Gatteri in Crispi, kamor so jo poklicali pasanti, ker je bila od nekega napadalca napadena 28-letna Pomasan Bruna, por. Furlan, iz ul. Sorgente 9. Žena je bila ranjena v trebuh, ker jo je neki nasilnež udaril s pestjo, v kateri je imel najbrže kakšen trd predmet. Ta zločinski napad bi verjetno še ne bil tako divjaški, če bi ne bila Furlanova v šestem mesecu nosečnosti.

Aretacija zaradi nenamernega umora

Policija je aretirala Makorja Virgila s Skofij, ker ga obtožuje, da je krivi nenamernega umora 7-letnega Mamelija Giuseppeja. Makor Virgil je v Skofijah napeljeval elektriko v neki prostor, ki je last očeta pokojnega otroka. Pokojni Giuseppe pa je takrat zagrabil za električno žico, v kateri je prav v tistem trenutku stekel tok visoke napetosti.

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

Četrtek 1. decembra Natalija, Božena
Sonce vzide ob 7.24, zatone ob 16.23. Dolžina dneva 9.08. Luna vzide ob 14.10, zatone ob 3.05.
Jutri petek 2. decembra Bibijana, Tihomir

SPOMINSKI DNEVI

1766 se je rodil ruski zgodovinar N. M. Karamzin v vasi Mihajlovki v Tamarski guberniji.

1869 je prevzel deželni odbor v Ljubljani gradivo za Pleteršnikov Slovensko - nemški slovar, natisnjen leta 1894, na stroške Antona Alojzija Wolfa.

1870 se zbero južno-slovanski politiki v Ljubljani. Ljubljanski južno - slovanski program zahteva načelno nadaljevanje politike iz leta 1848.

1918 je bilo objavljeno zedinjenje Jugoslovanov v eni državi, kjer so vsi silili jugoslovanskim narodom monarhijo.

PRESKRBA

Odrezki novembrskih nakaznic. Do vključno petka 2. decembra morajo predati vsi prodajalci racioniranih živil občinskemu prehranjevalnemu uradu odrezke živilskih nakaznic, ki so bili veljavni do 30. novembra t. l. Občinski urad bo v ta namen uradoval danes od 8 do 12 in od 16 do 19 ter jutri (zadnji dan predaje) nepretrgoma od 8. do 19. ure.

ENOTNI SINDIKATI

Kmetijska strokovna zveza ES vabi vse kmete, ki nosijo zelenjavo na veliki trg (mercato all'ingrosso), da se javijo v uradu v ul. Imbriani 5 za dovoljenje, ki je potrebno za vstop na trg. Kmetijska strokovna zveza je pooblaščena, da izdaja te izkaznice.

Gozdno prostovoljno delo

Planinsko društvo v Trstu organizira v okviru akcije za «Novoletno jelko» množično gozdno prostovoljno delo in poziva vse svoje člane in prijatelje k udeležbi. Prostovoljno delo bo v nedeljo 15. t. m. na Plvki. Vpis do ponedeljka 5. t. m. opoldne v čevljarni tov. Geca v Rojanu, trg Tra i rivi 3 in v čevljarni Transalpina pri tov. Pircu v ul. Settefontane 3.

Odhod iz Trsta, ki bo natančneje še objavljen, bo v soboto proti večeru ali v nedeljo ob zgodnji uri. V prvem primeru je prenočišče zagotovljeno. Povratek v nedelo zvečer.

PLESNE VAJE

Odbor Društva slovenskih srednješolcev v Trstu bo sprejemal na svojem sedežu, Piazza Cornelia Romana 2/I. (Jelinčič) prijave članov za plesne vaje sledeče dni:

v četrtek 1. decembra od 18.30 do 20. ure;
v petek 2. decembra od 18.30 do 20. ure.

Podrobne informacije pri vpisu.

Odbor

DAROVI IN PRISPEVKI

Za Dijaško matico so v tednu za našega dijaka darovali: Covaccini 50, Valdestein 100, Ličen Jože 200, Ličen Justa 50, Riosa 100, Mezgec 100, Kralj Ivan, Marija, Kristina in Mirko 500, Battista 100, Mezgec 100, Jurca 100, Udovič 100, Mihelj Jože 500, Sila Valerija 200, Hmeljak Maks 200, Sila Danila 150, Colja Tončka 200, Tomažič Ema 1000, Valetič Franjo 100, Pavlica 500, Miljevic 100, Premru-Bertassi Justina 500, Premru Lado 500, Premru Fausta 100, Premru Frančka 100, Premru Stane 300, Vidrih 50, Sancin 300, Sancin Karel 100, Sancin Adele 100, Rapotec 50, Muškovič 300, Kukanja 100, Benko 100, Udovič 50, Može Nada 100, Sancin Rozina 50, Gombač Fani 50, Bizjak 50, Mezgec 50, Barič 50, Petrič 50, Lazar 50, Gerlica Antonija 30, Poropat 50, Pahor Sava 100, Lisiak Franc 100, Mozetič Milko 50, Ginori 50, Ribarič 50, Guštin Alojz 1000, Smerkolj Vika 1000, Ginori Vlasta 100, Sedmak Primož 200, Čižek Ana 100, Možetič Marija 300, Hrovatin Alojz 500, Makor Avgust 100, Jureševič Ivan 150, Benčič Rado 150, Rustja Ivan 200, Lipovec Jože 100, Vatovec Marija 100, Dobrila Marija 100, Metlikovec 100, Debeljak 100, Racman Fani 100, Joleš Ivan 100, Ivančič Gustav 200, Kovčič Vincenc 50, Ricci Ivan 50.

Okrajna skupščina OF v Nabrežini in na Opčinah

V nedeljo 4. decembra ob 9 bo v Nabrežini in na Opčinah okrajna skupščina OF s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev. 2. Izvolitev verifikacijske komisije. 3. Politično organizacijsko poročilo dosedanjega odbora. 4. Diskusija. 5. Poročilo verifikacijske komisije. 6. Volitev glavnega odbora.

Nove grobnice na pokopališču pri Sv. Ani

Uprava občinskega pokopališča pri Sv. Ani obvešča, da bo v najkrajšem času pripravljen za nove pokope prostor XXXIII na II oddelku, kjer so posmrtni ostanki pokopanih od 25. oktobra 1939 do 28. novembra 1939. Kdor bi hotel posmrtne ostanke prenesti v drug grob, se mora obrniti do 22. decembra t. l. na odsek za pokopališča v ul. Teatro št. 5, III, soba 43. Po tem roku ne bo več dovoljen prekop.

Prav tako naj svojci do tega roka dvignejo pogrebne znake pokopanih sicer ostanejo last občine.

TRŽAŠKA BORZA

Zlati šterling 8400, papirnati šterling 1600, telegrafski dolar 672, dolar 663, švicarski frank 155, 100 francoskih frankov 165, avstrijski šiling 22, zlato 1000.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE
za Tržaško ozemlje
Danes 1. decembra ob 20. uri gostovanje
v Šmarjah
z igro Mire Pucove
Ogenj in pepel

Gledališče Verdi

Danes ob 20.30 bo v gledališču Verdi Bizetova opera «Carmen» znižanih cenah.

Prijavite se za izlet v Firenco na nogometno tekmo Jugoslavija - Francija

Potovalni urad «Adria-express» organizira skupni izlet v Firence dne 11. decembra, ko bosta igrali nogometni moštvi Jugoslavija-Francija za svetovno prvenstvo. Potovalni urad bo preskrbel udeležencem iz Trsta prevoz, prehrano in vstopnico za tekmo.

Vpisuje in daje vsa potrebna pojasnila «ADEX» v ul. F. Severo 5-b, tel. 29-243.

ROJSTVA SMRTI IN POROKE

Dne 30. novembra se je v Trstu rodilo 7 otrok, poroke so bile 4, umrlo pa je 7 oseb.

Poročili so se: kmet Roberto George in gospodinja Pervanja Marija, kamnosek Resaver Alfredo in gospodinja Truccolo Enrica, vojaj ameriške vojske Stewart Charles W. in gospodinja Živec Marija, uradnik Zorzenon Giuseppe in gospodinja Paoletti Argelia.

Umrli so: 55-letni Principi Valentino, 74-letni Žiberna Pietro, 79-letna Skočir vd. Klemen Marija, 70-leni Cividin Alberto, 10-letni Ghira Alfredo, 85-letna Bressan vd. Zuch Santa, 59-letna Pach por. Purtin Rosa.

RADIO JUGOSL. CONE TRSTA

(Oddaja na srednjih valovih 240 m ali 1250 kc)

CETRTEK 1. 12. 1949.

6.30: Jutranja glasba. 6.45: Poročila v ital. 7.00: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda. 7.15: Jutranja glasba. 12.00: Operna glasba. 12.30: Priljubljene melodije. 12.45: Poročila v ital. 13.00: Napoved časa - poročila v slov. in objava sporeda. 13.15: Igra saksofonist Srečko Dragi, nato lahka glasba. 13.45: Nalina Zenam v ital. 14.00: Igra Stojan Stenovič s svojo kapelo. 14.30: Pregled tiska in poročila v ital. 14.45: Pregled tiska in poročila v slov. 17.30: Aktualna politična vprašanja v italijanščini. 17.45: Plesna glasba. 18.00: Od «Novih akordov» do danes - šamospevi Gojmirja Kreka. 18.20: Simfonični plesi. 18.45: Glas mladih v slov. 19.00: Lahka glasba. 19.15: Poročila v ital. 19.30: Napoved časa - poročila v slov. 19.45: Poje slovenski vokalni kvintet. 20.00: Glasbene slike. 20.30: Slušna igra v slov. 21.15: Koncert slovenskih solistov Bojana Adamič in Sonje Draksler. 22.00: Življenje jugoslovanskih narodov v ital. 22.20: Lahka večerna glasba. 23.00: Zadnja poročila v ital. 23.05: Zadnja poročila v slov. 23.10: Objava sporeda. 23.15: Plesna glasba.

KINO

Rossetti. 15.30: «Seherezada», Yvonne De Carlo, Brian Donlevy.
Excelsior. 16.00: «Zgodilo se je v Evropi», Artur Somlay, Franchot Tone, Miša Auer.
Fenice. 16.30: «Dolina mogočnih», Tyronne Power.
Filodrammatico. 16.00: «Poželjenje», Greer Garson in R. Mitchum.
Adua. 16.00: «Tarzan in sirenin zaklad».
Alabarda. 14.30: «Hamlet», Laurence Olivier.
Armonia. 14.45: «Trije kavalirji», Walt Disney.
Azzurro. 16.00: «Zeleni delfini», Lana Turner.
Belvedere. 16.00: «Maščevalec», C. Bennett, B. Cabot.
Garibaldi. 14.00: «Na srebrni reki», Errol Flynn.
Ideale. 15.30: «Sin», Tyrone Power.
Impero. 15.45: «Orel z dvema glavama».
Italija. 16.30: «Glasba na oblakih», Nelson Eddy.
Kino ob morju. Zaprt.
Massimo. 16.00: «Vesela sleparija», Stan in Olio.
Novo Cine. 15.00: «Neurja v Bengaliji», Richard Comwell.
Odeon. 15.00: «Beg o pravem času», David Niven, Tereza Wright.
Radio. 16.30: «Zanka», A. Prochemer.
Savona. 15.00: «Zgodba dr. Wassella», Gary Cooper.
Venezia. «Fantom», Marcel Marceau.
Viale. 15.00: «Pot

ISTRSKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA V KOPRU - ULICA C. BATTISTI 301a - I.; - TEL. 70

Proslave dneva republike FLRJ in praznovanje VI. obletnice zasedanja AVNOJ-a v Istrskem okrožju

Ustanovitev FLRJ je dala ljudstvu v Istrskem okrožju jamstvo za miren in plodonosen razvoj

Od vseh strani dobivamo nepregledne in obširna poročila o zelo občutenem praznovanju VI. obletnice II. zasedanja AVNOJ-a in ustanovitve nove Jugoslavije. Vsa poročila omenjajo veliko navdušenje in zanimanje za govore in referate, ki so jih podali na proslavah predstavniki množičnih organizacij. Prav tako omenjajo poročila sprejeme in obiske pri posadkah vojakov JA, veliko zaupanje in ljubezen do naše vojske. Drugače tudi biti ne more. Naša ljudska vojska nam je izbojevala svobodo in vse človečanske pravice, katere nam je bil fašizem oropal. Vse to danes naša vojska zvesto čuva in prav tako čuva mlado ljudsko oblast, ki je zrasla iz borbe.

V naslednjem prinašamo nekaj poročil iz posameznih vasi.

Koper

Množična organizacija SIAU je izvedla proslavo v dvorani nad Loggio. Ob svečanem razpoloženju prisotnih je otvoril prireditev tov. Maraspin, na kar so imeli slavnostni nagovor v slovenščini tov. Primožič in v italijanščini tov. Brajković, v katerem so iznesli glavne zgodovinske dogodke, ki so dovedli do ustanovitve FLRJ. — Po zaključku so ljudske množice skupno s tovariši vojaki in častniki JA na Titovem trgu ob ognju plesali kolo. — Isti dan se je štabu JA poklonilo okoli 20 delegacij organizacij in ustanov z raznimi darili.

Korte

Tu je bila proslava zvečer 28. novembra, katere se je udeležilo vse prebivalstvo. Na sporedu so bili govori, recitacije, pionirske igre, pevske točke domačega zbora, Igrala je tudi godba. Bogat in lep spored je navdušil vse in povzdignil ves večer. — Posebej se je poklonila ena delegacija VUJA, druga je obiskala bolnišnico, tretja pa je obiskala gluhonemnico v Portorožu.

Vanganel

Okoli 200 ljudi je proslavilo praznik ustanovitve FLRJ na 29. novembra. Tudi tu je ljudstvo s ponosom poslušalo govor o nastanku republike jugoslovanskih narodov, saj so mnogi med njimi kot partizani prispevali k temu uspehu. — Pionirji so s svojim nastopom poživeli večer. — Delegacija krajevne organizacije. Zveze primorskih partizanov se je poklonila VUJA kot predstavnici FLRJ, delegacija pionirjev pa je obiskala bolnišnico. Množično so zbrani peli partizanske in narodne pesmi.

Škofije

Proslava je bila 28. novembra. Po slavnostnem govoru je nastopil pionirski pevski zbor z raznimi pesmimi. Sledile so deklamacije. za zaključek pa so navzroči odpeli narodno himno. Večer in vsa proslava je bila prav prisrčna. — Poleg tega so delegacije napravile obisk pri VUJA v Kopru.

Šmarje

Zvečer 29. novembra se je zbralo k proslavi okoli 650 ljudi. Navdušenje je bilo nepopisno. Spored proslave je bil pester. Najprej je zbrano ljudstvo zapelo internacionalo, nakar je sledilo poročilo o pomenu 29. novembra za Jugoslavijo in njene narode. — Pevski zbor iz Smarij je zapel izredno občuteno pesem «V nove zarje». Za tem so deklamirali pionirji v zboru «Naš boj», pionir sam pa «Delavcem». — Pionirski pevski zbor je tudi nastopil, in sicer s pesmijo «Svoboda». — Za zaključek je še domači pevski zbor zapel pesmi: «Hej brigade», «Veseli kovači», «Slovan na dan», «Bolen mi leži» in himno «Hej Slovani», katero so peli tudi vsi prisotni. — Vsa manifestacija je uspela izredno lepo in vzklikanje Jugoslaviji, njenim narodom, tovarišu Titu je izražalo razpoloženje Šmarčanov. Po slavnostnem delu proslave, je sledilo ljudsko rajanje. — Pri VUJA sta se oglasili delegaciji pionirjev in obdelovalne zadruge. Odposlane so bile tudi brzojavne čestitke. Posebna delegacije se je oglasila pri edinici QQQKKKKKZZZZ ets edinici JA v Gažonu in ji izrekla čestitke k narodnemu prazniku FLRJ. Isto je napravila elegacija ASIZZ.

Dekani

Proslava je bila zvečer, katere se je udeležilo nad 200 ljudi. Spored proslave je obsegal referat o pomenu tega velikega praznika, krajšo igro, več recitacij in nastop godbe. — Posebna delegacija se je poklonila in ponesla čestitke VUJA in druga krajevni posadki JA. Po proslavi so množične organizacije priredile večerjo za vdove padlih borcev, na katero so povabili tudi nekaj oficirjev JA.

Sv. Peter

Tu je bila proslava z bogatim kulturnim programom, ki je obseg.l 7 točk. Program so izvajali pionirji. Navzočih je bilo 140 ljudi. Delegacija ASI ŽZ je obiskala bolnišnico v Piranu in nesla bolnikom bogate darove. Druga delegacija pa je ponesla čestitke in darove na VUJA v Koper.

Bertoki - Sv. Tomaž

Tudi tukaj je bila proslava 29. novembra zvečer. Poleg referata je bila krajša prosvetna prireditev, pri kateri so sodelovali pionirji in vojska. Navzočih je bilo nad 150 ljudi. Krajši govor je imel tudi kapetan krajevna posadke, kateremu so vsi navzoči navdušeno ploskali.

Prav tako sta bili proslavi v Tinjanu in v Valmarinu dobro obiskani.

Naše žene za praznik ustanovitve FLRJ

Žene vseh vasi koprskega okraja so na svojih sestankih izvolile delegacije, ki so na praznik ustanovitve FL republike Jugoslavije ponesle čestitke, voščila in darove VUJA v Kopru, vojaškim posadkam in bolnišnicam. Že več dni pred tem velikim praznikom so se razgovarjale, kaj vse bodo pripravile, kakšna darila bodo izbrale in kakšna voščila in čestitke napisale. Polno je bilo posvetovanja in nasvetov. Kjer niso mogle same rešiti vprašanja daril so poslale delegatko po nasvet na okraj, kjer so ga takoj dobile.

Na dan praznika pa so te delegacije odhajale iz vseh vasi proti Kopru, Izoli in Portorožu.

Na VUJA so prinesle čestitke in darila delegacije AFZ iz naslednjih vasi: Babiči, Čežarji, Pobegi, Semedela, Izola, Skofije, Marezige, Dekani, Ankaran, in tudi delegacija okrajnega odbora AFZ iz Kopra Vse delegacije so prinesle številne bogate darove: vezenje kovčke, aktovke, servis za likerje, knjige in druge simbolične darove.

Druge delegacije so obiskale bolnišnice in prav tako nesle bogate darove, kot sladki kruh, čokolado, vino n drugo. Vse te darove so žene pripravljale že več dni prej. Bolnišnico v Portorožu so obiskale delegacije iz Portoroža Strunjana, Pirana in Sv. Lucije. Naše vojake pa delegacije iz Smarij, Gažona, Boršta, Glema, Loparja, Sv. Antona, Puč, Kort, Malije in Izole. Tudi te delegacije so nesle tovarišem vojakom čestitke in voščila.

Povsod so bile žene sprejete zelo tovariško, kar jih je zelo navdušilo.

Tako se je ob velikem prazniku razglasitve FLRJ znova pokazalo, kako je še prav tako živo sodelovanje med našim ljudstvom, organizacijami in vojsko. Ljudska vojska je tista, ki je za ceno velikih žrtev priborila tudi tem krajem svobodo in izgnala vse okupatorje in izkoriščevalce. To živo občutijo posebno naše žene, katerih može so fašisti preganjali in zapirali. Zato pa so jim vedno hvaležne in ob takih priložnostih poizkušajo izkazati to hvaležnost v dejanjih.

Babiči

Večer pred zgodovinskim dnem obletnice zasedanja AVNOJ-a in razglasitve Federativne ljudske republike Jugoslavije smo proslavili ta praznik tudi v naši vasi na izredno svečan način. Proslava je bila v šoli in dvorana je bila natrpana domačinov iz vasi in okolice. Tudi mi smo dali s tem duška svojim čustvom ob tem velikem dogodku.

Proslavo je otvoril tov. učitelj z lepim in izčrpnim govorom, v katerem je podal ves zgodovinski razvoj Jugoslavije. Pri tem je opisal težko borbo partizanov in njihove velike zasluge za ustanovitev države jugoslovanskih narodov. Na žalost so ostali izven njenih meja še toliki Slovenci, čeprav so se borili tudi oni zanjo.

Po slavnostnem govoru, ki ga je sprejelo ljudstvo z odobravanjem, so nastopili naši pionirji, ki so poleg drugega priredili igro «O planu». Navzoči se niso mogli načuditi resnosti, s katero so se predstavili naši najmlajši. Ob zaključku jih je vsa dvorana zasula s ploskanjem. Enako navdušeno je bila sprejeta njihova pesem «Pozdravi», ki so jo prav tako lepo zapeli.

Nadaljnja točka je bila pesem «Mi na lipici zeleni», katero je čisto in čustveno odpel naš novi mešani zbor. Uspeh je bil tak, da so jo morali na željo ljudstva ponoviti. Enako zanosno so predvajali pesem «Mi zadrugarji».

Po recitaciji pesmi «Toplo utripije srce», ki jo je podal dovršeno tov. Koren Slobodan, so naši pionirji zapeli še «Mi vsi smo mladi pionirji», ki je zopet užgala in namah osvojila vse navzoče. Za zaključek proslave pa smo vsi zbrani intonirali «Hej Slovani», ki je močno zadonela ter ohrabrila vse navzoče v prepričanju, da je prvo zasedanje AVNOJa in ustanovitev FLRJ dala tudi našemu ljudstvu v Istrskem okrožju jamstvo za miren in plodonosen razvoj. Po svečanem delu proslave smo imeli še prosto zabavo, ki je zlasti mladini dala priliko, da se je tudi nekoliko razvedrila.

Manžan

V prostorih krajevnega tajništva SIAU smo imeli v torek 29. novembra slovesno proslavo šeste obletnice II. zasedanja AVNOJa in IV. obletnice razglasitve FLRJ. Te proslave se je udeležilo veliko število ljudstva, ki je z zanimanjem poslušalo referat, katerega je podal tov. učitelj. Po referatu je sledila kratka igrica, katero so predvajali pionirji, in deklamacija: «V nove zarje», «Dramilo», «Siromak» in «Pičica na i».

Proslava je zapustila velik vtis pri vseh ljudeh v vasi. Zavedajo se velikega pomena te obletnice, ki spominja na tiste junaške dni naše borbe, ko smo z odpovedjo vsem lagodnostim pomagali pri ustvarjanju temeljev današnje nove Jugoslavije.

Gažon

Kot po drugih vaseh smo tudi pri nas slovesno praznovali IV. obletnico razglasitve FLRJ. Ta proslava je bila zelo občutena. Že ves teden prej so ljudje govorili o tem velikem prazniku in se nanj pripravljali.

Proslavo ki je bila v šolski dvorani, katera je bila natrpana do zadnjega kotička, je otvorila tov. učiteljica Pipan Viktorija, ki je nato podala besedo tov. Grizoniču Josipu, kateri je podal referat o pomenu II. zasedanja AVNOJa in IV. obletnici razglasitve FLRJ. Vsi navzoči so z velikim zanimanjem poslušali referat.

Po slavnostnem govoru je neki tovariš zasviral na harmoniko nekaj partizanskih in borbenih pesmic, nakar so pionirji recitirali nekaj pesmi Gregorčiča in drugih naših pesnikov.

Proslave so se udeležili tudi vojaki JA, katerim sta delegaciji ASIZZ iz Smarij in Gažona prinesli čestitke, voščila in darila. Ena izmed delegatk je v imenu vseh žena čestitala preko navzočih vojakov vsej slavni JA. Pri tem je izrazila željo našega ljudstva, da bi še nadalje branila vse pridobitve naše borbe. Eden od navzočih vojakov se je za čestitke in darila zahvalil v imenu vojske in obljubil, da bo ta zvesto čuvala vse pridobitve ljudstva Istrskega okrožja.

Ob zaključku so vsi navzoči s spremljevanjem harmonike zapeli narodno himno «Hej Slovani». Sledila je prosta zabava vsega ljudstva.

Sv. Anton-Dvori

Ne besede, dejanja štejejo

Naši ljudje dokazujejo dnevno svojo zavednost in razumevanje za gradnjo zadružnega doma. Že smo poročali o velikih prispevkih nekaterih naselj našega kraja. Danes moramo povedati o vaščanih majhnega zaselka Dvori, ki so prispevali v obveznicah in prostovoljnih prispevkih 10.000 din zato, da bo zadružni dom prej zgrajen.

Skerl Ivan iz Gregoričev je sam prinesel članu odbora za gradnjo zadružnega doma 400 din.

Za današnjo proslavo šeste obletnice ustanovitve nove Jugoslavije smo izvolili dve delegaciji, ki bosta ponesli voščila in darove v Koper in ena v bolnišnico. Doma pa bomo imeli proslavo v dvorani ljudskega doma, katero bomo lepo okrasili. Sodelovala bo domača godba in pionirji z recitacijami. Sledila bo prosta zabava s pogostitvijo z vinom vseh, ki pomagajo pri gradnji zadružnega doma.

Poziv upnikom in dolžnikom

Kmetijska nabavno-prodajna zadruga v Kopru poziva vse upnike in dolžnike, da prijavijo svoje terjatve, oziroma da poravnajo svoje obveznosti do 15 decembra 1949. Vse obveznosti po tem roku ne bodo več upoštevane, vse terjatve pa bomo prijavili forumu.

Upravni odbor
Kmetnaproze - Koper

IZGUBLJENA KNJIZICA ZA OBLEKE

Tov. Vukičević Aleksander je v Kopru izgubil knjižico za obleko štev. 7394.

S tem jo proglaša za neveljavno.

Vozni red avtobusov na progi Koper - Izrst

ODHODI IZ KOPRA: ob 7. in ob 11. uri, s KRIZISCA PRI DEKANIH ob 7.15 in ob 11.15; PRIHODI V TRST ob 8. ob 12. uri.

ODHODI IZ TRSTA: ob 15. in ob 18. uri, s križišča pri Dekanih ob 15.45 in 18.45; PRIHODI V KOPER ob 16. in 19. uri.

ZA DAN REPUBLIKE FLRJ

slovesna izročitev dveh novih mostov

Ob navzočnosti predstavnikov ljudske oblasti, okrajnega komiteta KP, osebja gradbenega podjetja in velike množice ljudstva, sta bila izročena v promet dva velika obnovljena mostova.

Tajnik Istrskega OLO tov. Petrič je v otvoritvenem govoru poudaril velike napore in skrb ljudske oblasti ter delovnega ljudstva našega okrožja v izgradnji in obnovi. Obnova, ki se je pričela že takoj po osvoboditvi z zelo skromnimi sredstvi, je že skoraj dokončana. Iz dneva v dan zaznamujemo uspehe neumornega dela in pridnosti vsega demokratičnega ljudstva. Med temi uspehi sta tudi ta dva mostova, ki ju je bil razrušil okupator. Ni pa mogel razrušiti naše močne in jeklene borbenosti.

Za tov. Petričem je spregovoril še tov. Agarinis, ki je poudaril važnost tega dneva. Ta dva mostova sta delo naših ljudi, ki delajo za to, da si čimprej izboljšajo svoje stanje. Omenil je delo kominformistov, ki delajo samo za to, da bi sabotirali naše ustvarjalno delo.

Ob velikem navdušenju je za tem tajnik IOLO tov. Petrič prerezal simbolični trak, nakar je zdrčala čez most vrsta avtomobilov in tako odprla promet.

Za izgradnjo teh dveh mostov je bilo napravljenih 25.000 ur dela. Pri gradnji so dali velik delež tudi tovariši vojaki JA, ki pomagajo pri vseh delih, kot so pomagali pri izgonu okupatorja.

Po otvoritvi je sledila zakuska, ki jo je priredilo gradbeno podjetje in nato razdelitev nagrad najboljšim delavcem. Te nagrade so prejeli naslednji tovariši: Tuljak Ivan in Tulio, Debello Anton, Rossi Marcel, Pilastro Ivan, Maran Angel, Dušič Rudolf in še številni drugi.

Praznik sv. Andreja

Včeraj so številni goriški Andreji praznovali svojega patrona. Ponavadi spremlja ta tradicionalni goriški praznik in njegov prav tako star semenj deževje. Kaže pa, da je nebo letos že prej izpraznilo svoje mokre zaloge in tako smo pričakali ta praznik z lepim jesenskim soncem, čeprav je zrak malo oster in se zvečer vlaži megla po ulicah, kakor da bi se preselila z ljubljanskega barja. Toda to je bilo le nekako mimogrede, tako za spremembo, ker je lahen piš kmalu pregnal tudi to kopreno.

Že več tednov se govori seveda o znanem semnju sv. Andreja, ki bi ga rada Gorica kljub vsej krizi in mrtvilu še ohranila, saj so z njim zvezani najlepši spomini Goričanov, posebno pa trgovcev, ki so v teh dneh delali zlate kupčije z okoličani iz soške doline, gor in iz Vipave. Pravi semenj, kolikor ga pač bo, se bo začel letos šele v soboto 3. t. m. in bo trajal do nedelje 11. t. m. Za enkrat so se preselile na Travnik in na trg Battisti le stojnice raznih komedij, mandolata in drugih sladkarij, ki so prišle iz Vidma, kjer so že končali s proslavo sv. Katarine. Tudi cirkus Jarz je razpel svoj obsežni šotor tik za pošto na Travniku, med splošnim radovednim zanimanjem mladega občinstva. Sinoči je bila prva predstava. Sicer cene, ki gredo od 500 lir navzdol, niso ravno v skladu s finančnim stanjem Goričanov, vendar ljudje za take reči še vedno kaj iztisnejo morda dosti prej, kakor za kakšno bolj pametno in koristno stvar.

GORIŠKI DNEVNIK

PODRUŽNICA UREDNIŠTVA IN UPRAVE PRIMORSKEGA DNEVNIKA V GORICI - UL. S. PELLICO 1 - II.; TEL. 11-32

Za 500 milijonov blaga iz Slovenije

Prihod gospodarske komisije iz Slovenije v Gorico - Uvoz lesa za 321 milijonov in drugega blaga za 170 milijonov

Priprave za praktično izvajanje splošnega trgovskega sporazuma med Jugoslavijo in Italijo so se v glavnem zaključile in sedaj bodo sledile izmenjave blaga med obema državama. Ker bodo istočasno začeli bolj intenzivno izvajati tudi videmske sporazume za izmenjavo proizvodov in pridelkov med našimi obmejnimi kraji in svobodno Slovenijo, nas predvsem zanima ta stran trgovskih sporazumov.

Še v tem tednu pričakujejo po poluradnem poročilu prihoda posebne gospodarske komisije iz Slovenije, ki se bo na sedežu Trgovske zbornice v Gorici sestala s krajevnimi italijanskimi zastopniki, da se porazgovorijo o podrobnostih izmenjave. Številni izvozniki, odnosno uvozniki, so tudi že prejeli te dni uvozna dovoljenja za industrijski les in drva iz Slovenije, kar je zlasti važno za bukove hlode in tramovje, katerih zaloga v Gorici je že skoro popolnoma izčrpana.

Uvozna lista za les je najvažnejša postavka v našem obmejnem prometu s Slovenijo in je v njej navedenega za 321 in pol milijona lesa, ki ga bodo v najkrajšem času uvozili v Gorico. V tej pošiljki bodo zapopadene naslednje vrste lesa: bukovi hlodi za 12 milijonov lir vrednosti, bukovi hlodi za rezanje in tesanje za 12 milijonov; češnjevi in lipovi hlodi za 7 milijonov, kostanj za 6 milijonov, razno kolišče za 5 milijonov, smolnat žagan les za 120 milijonov, rezan bukov les za 60 milijonov, drva za kurjavo za 40 milijonov, tramovje za 20 milijonov, oglje za 5 milijonov, furnir za 5 milijonov, drugi les za 4 in pol milijona ter polizdelki za sode in pohištvo v vrednosti 30 milijonov lir.

Poleg zgoraj navedenih vrst lesa pa bodo uvozili iz Slovenije v goriško in videmsko pokrajino še razno drugo blago. Že prejšnji mesec smo lahko okušali v Gorici prve pošiljke kraškega terana. Poleg vina pa je na uvozni listi tudi pivo, suhe gobe, maraške, semenska ajda, obrtniški izdelki v usnju in druge vrste. Predvideno je, da se bo uvozilo tudi te vrste blaga za skupnih 170 milijonov lir.

Že iz goraj navedenega seznama je razvidno, kako velike važnosti je za Gorico in goriško podeželje izmenjava blaga s Slovenijo. Če bodo razvili to izmenjavo na res zdravi podlagi, bo lahko zadobila še večji obseg in bo postala najučinkovitejše sredstvo proti današnjemu gospodarskemu zastoju.

Puško mu je razneslo

Pred nekaj dnevi je sklenil 19-letni dijak Lino Samero iz okolice Krmina, da bo šel na lov na ptiče, ki jih je v tej dobi vse polno, ker so se preselili iz mrzlega severa. V ta namen si je sam napravil naboj in vzel stričevo puško ter jo napolnil s svojim izdelkom.

Ko pa je nameril in sprožil, mu je naboj raznesel puško, ker je bil preveč močan. Nesrečni lovec je odnesel več lažjih poškodb na glavi, predvsem na temenu. Odpeljali so ga v krminsko bolnišnico, kjer bo moral ostati na zdravljenju okrog tri tedne. Fant je imel še srečo, ker bi jo lahko še mnogo hujše izkupil.

Izlet v Firence

Ob nogometni tekmi za svetovno prvenstvo, ki bo med Jugoslavijo in Francijo v nedeljo dne 11. t. m. v Firencah, priredi športni odsek slovenske mladine v Gorici izlet v Firence.

Vožnja tja in nazaj ter vstopnica za tekmo stane skupno 3500 lir. Kdor se želi udeležiti, naj se prijavi takoj na športnem odseku mladine v ul. Montesanto št. 42 v Gorici.

Izpred sodišča

Avto je izrinil avtobus s ceste

Najvažnejša razprava, ki jo je imelo goriško sodišče v torek, je bila prizivna razprava proti 50-letnemu Dominiju M. iz Trsta ul. Tiepolo. 29. junija letos, zvečer okrog 9. ure, je nek izletniški avtobus vozil Tržačane iz Tržiča preko Vidma proti Trstu.

Na cesti med Marijanom in Zgrajem jim je privozil nasproti avto Fiat 1100 rdeče barve, ki je vozil po levi strani. Da bi se izognil trčenju je avtobusni šofer Cleva Jožef zavozil prav na cestni rob. Na ta način se je v resnici izognil trčenju, ni pa mogel preprečiti, da je avtobus, potem ko je napravil nekaj desetin metrov po cestnem robu nad nasipom, končal svoje vratolomne vaje na bližnjem travniku. Pri tem svojem ekvilibrizmu je avtobus odnesel znatne poškodbe. Na srečo ni bilo med 40 potniki večjih žrtev razen Prisca Angela iz Trsta, ki je odnesel razne poškodbe, ozdravljive v 12 dneh.

Avto se po tem srečanju ni ustavil, ampak je njegov vozač z vso naglico vozil proti Krminu. Iz nedoločnih izpovedi potnikov in šoferja Cleve so preiskujoči orožniki zbrali dovolj podatkov, da so lahko našli v neki krminski gostilni že pičlo uro potem omenjeni avto in njegovega vozača Dominija Martina.

Okrajni sodnik v Gradiški je Dominija obsodil na 20 tisoč lir kazni, plačilo odškodnine ranjenemu Priški in na plačilo sodnijskih stroškov. Proti razsodbi se je obsojeni pritožil, vendar pa je prizivno sodišče po daljšem prepričevanju odvetnikov obeh strank potrdilo prvotno razsodbo in Dominija obsodilo poleg tega še na plačilo prizivnih stroškov. Ta razsodba je važna tudi zaradi tega, ker bo lahko sedaj lastnik avtobusa prav tako zahteval od Dominija plačilo škode na avtobusu, ki je še znatno večja od škode, prizadejane ranjenemu potniku. Zato bo šel verjetno neprevidni vozač avtomobila še na višje sodišče v upanju, da bi se bolj poceni izmazal iz te zagate.

Mož s cigareto na nasipu

Včasih se pripeti v življenju, da ima tudi najbolj mirno in nepomembno dejanje lahko dalekosežne posledice. Tako se je zgodilo, ali bi se skoraj zgodilo tudi 28-letnemu Černicu Danilu iz Sv. Mihaela, ki je nekega dne mirno sedel na soškem nasipu blizu Šempetra ob Soči in kadil svojo cigareto.

Istočasno pa sta nedaleč od njega dva neznanca pulila iz zemlje železne količke, ki so last vodnega konzorcija tržiškega polja. V tem je prišel tam mimo konzorcijev čuvaj Cjan Edvard. Oba neznanca, ki sta hotela odnesti železne količke, sta jo brž pobrisala izpred njegovih oči in tudi Černic je smatral za bolj umestno, da se umakne in izogne tako vsaki nevšečnosti.

V resnici pa mu je ravno to dejanje prineslo kup preglavic. Pri begu je namreč izgubil listnico, ki je padla čuvaju v roke. Zaman je stopil pozneje do čuvaja in zahteval, naj mu vrne listnico. Ta je vse skupaj izročil sodniji in prijavil Černica za tatvino tistih nesrečnih količkov.

Pri razpravi je Černic energično zanikal, da bi imel kaj skupnega z neznanima tatovoma in je bežal pred čuvajem samo zato, da bi ga ne vpletel v zadevo, kar se je potem zaradi izgubljene listnice tudi zgodilo. Obtoženca je branil odv. Janche in po njegovem zagovoru je sodišče Černica oprostilo obtožbe tatvine zaradi pomanjkanja dokazov.

Z ukradenim kolesom zavozil v policaja

Manj sreče pa je imel pred sodnikom 59-letni Rota Melhijor iz Trsta. Ta človek je že star sodnijski znanec, vendar pa je svoje podvige do sedaj izvrševal na tržaškem področju in je bilo tokrat prvič, da je poskusil svojo srečo tudi v Gorici.

Iz veže neke hiše v ul. Capella je odpeljal kolo, ki ga je pustila tam njegova lastnica Kenda Valerija brez nadzorstva. Ves vesel, da se mu je tatvina tako lahko posrečila, je takoj pred hišo zajahal kolo in se hotel z vso naglico odpeljati proti novim obzorjem. Toda imel je nesrečo, da so se ta obzorja že po nekaj metrih končala pred policajem, v katerega je v naglici s kolesom zavozil. Ta je kmalu spoznal, s kom ima opravka in ga je aretiral.

Sodišče ga je priznalo v celoti krivega in ker je bil že večkrat kaznovan so mu naložili 20 mesecev zapora in 17 tisoč lir globe. Poleg tega pa je bilo sklenjeno, da ga bodo po prestani kazni poslali dve leti na prisilno delo v kmetijsko kazenko kolonijo.

Veteran zoporov nima sreče

Pred časom je okrajni sodnik v Gradiški obsodil Visintina Jakoba iz Zagraja na 6 mesecev zapora in 3000 lir globe, ker je ukradel kolo nekemu Tesi Virgiliju, ko ga je ta pustil brez nadzorstva pred gostilno, kamor je stopil na okrepčilo.

Visintin pa je že star znanec vseh mogočih zaporov, saj je pod staro Avstrijo in pod Italijo pozneje presedel okrog 20 let med štirimi stenami. Zato se je državni tožilec pritožil proti razsodbi v prvi stopnji, češ da je to že poklicni tat in ga je treba strožje kaznovati. Prizivno sodišče je tožilčevo pritožbo upoštevalo in zvišalo kazen na eno leto in na 8000 lir globe. Poleg tega pa je bilo sklenjeno, da ga bodo po prestani kazni poslali dve leti na prisilno delo v kmetijsko kazenko kolonijo.

IZ REZIJE

Učeja - od sveta odrezana vas

Do Žage v Jugoslaviji imajo po cesti 8 km, do svoje občine v Ravenci pa 80 km - Vaščani sami krščujejo svoje otroke in pokopavajo mrliče - Oblast se jih spomni le z davki

Da smo se seznanili z razmerami, v katerih živijo prebivalci Učeje, o katerih se sliši tako malo govoriti, smo šli tja in preživeli nekaj dni med njimi. Učeja je vas v dolini rečice Učeje in spada pod občino v Reziji ter je oddaljena komaj nekaj sto metrov od jugoslovanske meje. Hiše so raztresene in v vasi živi 96 družin z okrog 500 prebivalci, ki so vsi Slovenci. Cesta od Tarčenta skozi sotesko Tanameja do Učeje je dolga približno 30 km in je dokaj dobra. Zgrajena nekaj let pred zadnjo svetovno vojno v vojne svrhe, ker je tako vezala Tarčent z Žago in Bovcem. Prej ni semkaj vodila nobena in kdor je hotel v Tarčent, ki je sedaj za to prebivalstvo najbližje trgovsko središče, se je moral posluževati strmih gorskih steza skozi gozdove, kjer v okolici ni bilo niti enega človeškega bivališča. Ta pot je bila dolga dobrih 8 ur hoda. Učeja spada sicer prometno k Žagi, ki je danes v Jugoslaviji, odkoder je oddaljena le osem km in bi jim bilo torej mnogo bolj prikladno, če bi bili povezani z Žago, Kobaridom in Bovcem, kakor pa s Tarčentom. A usoda je bila s tem prebivalstvom nemilostna, ker je začrtala novo mejo tako, da so ostali prebivalci Učeje odrezani od svojih naravnih prometnih izhodišč. Tako smo torej ugotovili, da živi tukaj skoraj 500 prebivalcev, ki so popolnoma ločeni od sveta.

To prebivalstvo ne vidi v svoji vasi nikdar nobenega tujca razen finančnih stražnikov, ki stražijo v obmejnem pasu. Življenje teh preprostih gorjanov je zelo žalostno. Ako izključimo tiste, ki se začasno izseljujejo zaradi dela, lahko rečemo, da je prebivalstvo Učeje še na zelo primitivni stopnji. Ne poznajo nobenega napredka dvajsetega stoletja. Tako so jim neznane kinomatografske predstave ali gledališče in ne poznajo niti drugih pridobitev naše dobe. Možje hodijo največ okrog po Italiji kot loncevezci in brusači. Ponavadi se odpravijo z doma spomladi in se vračajo v pozni jeseni, da prežive mrzli zimski čas ob domačem ognjišču s svojo družino. Žene opravljajo hišna dela in obdelujejo njivice, ki jih ima skoraj vsaka hiša po nekaj. Sade samo krompir tu in tam nekoliko koruze, ker drugi pridelki v tem gorskem predelu sploh ne uspevajo. Goje koze, ovce in nekaj glav živine, ki jih zalaga z mlekom, njihovo glavno hrano. Brez živine bi sploh ne mogli živeti, ker je ta glavni vir za njihovo življenje.

Zdravnik je predaleč

Prav tako ne poznajo zdravniške pomoči. Občinski zdravnik, ki stanuje v Ravenci, kjer je sedež občine, ne pride nikdar v Učejo in isto velja tudi za babico. Zdravnik je skoraj opravičen za svoj izostanek, čeprav spada vas v njegovo področje, ker je do nje šest ur hoda, ki jo je treba napraviti peš preko Krnice, nad 1000 m nadmorske višine, po ozkih in nevarnih stezah. Pozimi je pa tudi ta pot zaprta zaradi velikih snežnih zametov. Tudi letos je pred nekaj dnevi zapadlo že 60 cm snega. V najhujših primerih bolezni kličejo zdravnika iz Tarčenta. Ker pa je to v zvezi z velikimi stroški, le redkokdaj kličejo zdravniško pomoč in često se dogaja, da pride zaradi velike oddaljenosti k bolniku prepozno.

Lahko si torej predstavljamo, koliko morajo ti ubogi ljudje pretrpeti, ako hočejo dobiti kakšno listino ali izpričevalo od občinskega urada, ki je tako daleč in brez primernih prometnih zvez. Kdor hoče v Ravenco, mora hoditi preko gora šest ur. Pozimi pa, ko je tudi ta prehod zaprt, morajo iz Učeje v Ter (20 km) od tu z avtobusom v Tarčent (10 km) potem dalje z železnico do Rezjute (nadaljnih 40 km) in od tu z avtobusom v Ravenco (še 10 km). Na ta način morajo prebivalci Učeje po normalni vozni poti napraviti do svojega občinskega sedeža nič manj kot 80 km, ali dalj kot je od Gorice do Ljubljane.

Zdi se, kot da bi opisovali srednji vek, ko so bile vasi daleč druga od druge in se je hodilo od ene do druge včasih tudi ves teden. In vendar je to tako sedaj, v videmski pokrajini, kjer obstojajo še vasi v takih obupnih razmerah. A to še ni vse. Ker tu noče bivati noben duhovnik, so ljudje brez njega. Le nekajkrat na leto prihaja župnik ali kaplan iz Jesjaka v poletnem času, to bere mašo v mali cerkvici ne daleč od kolovozne poti, ki pelje skozi Učejo. Pogrebne obrede opravljajo vaščani sami brez duhovnika, čeprav so vsi kristjani in precej pobožni. Večkrat so zaprosili, da bi se v njihovi vasi ustanovila lastna župnija, toda cerkvene oblasti dobro vedo, da bi jim kraj ne mogel nuditi dohodkov, ker so ljudje revni in je zemlja pusta. Od vaščanov bi ne mogli zahtevati niti desetine tega kar jim dajejo druge vasi. Zato so jim prošnjo tudi zavrnili. Tako so prepuščeni samim sebi, njihovi otroci pa, ki jih je lepo število, rastejo kljub temu zdravi in pridni. Novorojenškov ne nožijo krstit v župno cerkev v Osjak, ampak jih krstijo kar sami doma.

Naj še poudarimo, da morajo prebivalci Učeje plačevati davke v isti meri, kakor vse ostale občine, dasiravno niso deležni nobene pomoči od oblasti. In gorje tistemu, ki ne plača pravočasno, ker davkarju nihče ne uide. Dasiravno mora napraviti 80 km vožnje, poišče vsakogar na njegovem domu in kdor nima takoj pri rokah potrebnega denarja, da bi zadostil državni blagajni, mu prodajo na javni dražbi kozo ali kravo, kar se često dogaja.

Vlada bi se morala v resnici sramovati, ko dopusti, da obstojajo v državi še tako zaostale vasi in to tem bolj, ker pravi, da je demokratična in povrh še krščanska. Vsega tega pa v Učeji ni prav nič opaziti in sedanja vlada jih nič manj ne izkorišča, kot jih je izkoriščal fašizem. Primer Učeje naj bi bil opozorilo vsem tistim, ki so bili v dobri veri zapeljani od današnjih političnih italijanskih voditeljev, da se bodo vedeli ravnati v bodoče, ko se bodo ti poslanci pojavili zopet pri njih in prosili ljudstvo za njihov glas, ki naj bi jim zopet pomagal do vladnega stolčka.

Kuponi za bencin ob nedeljah

Vodstvo avtomobilskega kluba v Gorici hoče ustreči nekaterim svojim članom in je zato odredilo, da bodo od 1. decembra dalje izdajali kupone za bencin proste cone tudi ob nedeljah, in sicer bodo uradi, ki jih izdajajo, odprti vsako nedeljo od 10. do 12. ure.

SEJA POKRAJINSKEGA ODPOSLANSTVA

V torek popoldne se je sestalo pod predsedstvom odv. Culota pokrajinsko odposlanstvo k svoji redni seji. Na seji so obravnavali razne točke dnevnega reda, med katerimi je bila najvažnejša izdelava organskih razpredelnic za pokrajinske nameščence.

Ulica Mameli zaprta

Zaradi polaganja cevi za nov mestni vodovod bo ostala ulica Mameli za nekaj dni zaprta za ves vozovni promet.

† Po izvršenem pogrebu javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša

MAMICA

dne 28. t. m. za vedno zatisnila oči.

WINKLER-jevi.

Gorica dne 30. XI. 1949.

KJER SI LJUDSTVO SAMO GRADI BOLJŠO BODOČNOST

Nova cesta Lozarji - Sv. Ivan

Kar so drugi obljubljali desetletja postaja po volji ljudstva živa stvarnost

Preteklo nedeljo je bila v bujskem okraju izročena prometu nova cesta, ki povezuje dve vasi, Lozarji in sv. Ivan. Ljudstvu obeh vasi je bila tako izpolnjena več kot upravičena želja, katere izpolnitev mu je obljubovala že Avstrija in že bolj fašistična Italija po zasedbi ter krajev. Prebivalci obeh vasi se še zelo dobro spominjajo puranov, ki so jih nekateri nosili fašističnemu «centuriu» Fuscu, kateri je imel nalog pokreniti vse potrebno za pričetek gradnje te ceste. Seveda so vsi purani lepo izginjali v nikoli poln želodec fašističnega oblastnika, cesta pa je ostajala še kar naprej prav tako lepo — v načrtu.

Po osvoboditvi so ljudje pričeli sami misliti na zgraditev tako potrebne ceste. Ni bilo mogoče, da bi se bili še nadalje posluževali le ozke steze, ki se je ob jesenskem in pomladanskem deževju spreminjala v globoko blato in postajala tako neuporabna. Ljudska oblast je ob pomoči zavednega ljudstva v okrožju poskrbela najprvo za obnovo in izgradnjo večjih del za splošno korist, nato pa prišla na pomoč tudi posameznim vasem. Tako je določila večjo svoto denarja tudi za izgradnjo te ceste. Dela so pričela letos v poletju. Pri gradnji je bilo zaposlenih 50 strokovnih delav

Kljub blatu in do skrajnosti razmočenem igrišču so bile igre nenavadno živahne

NOGOMETNE TEKME ZA PRVENSTVO STO-ja

Ponzianina-Montebello 2:0; Sv. Ivan Brtonigla 1:1; N. Gorica-Občine 5:1

V nedeljo so igrali samo tri tekme za nogometno prvenstvo Tržaškega ozemlja. Ta dan je bil namreč določen za partije, ki so nekoliko zaostale. Tako ima n. pr. Umag odigranih šele 7 tekem, medtem ko sta jih dve moštvi, Sv. Ivan in Občine, igrali že deset. To vsekakor moti pravilno razvrstitev na lestvici in dela preglavico vodstvu ZDTV, ki bi rado imelo red.

Od 4 napovedanih tekem (Umag-Sv. Ana preložena) so bile v nedeljo samo tri in vse na stadionu «Prvi maj». Igrišče je bilo razmočeno od dežja in nič kaj ugodno. Že ob 10 sta se pojavili na igrišču Ponzianina in Montebello, ob 12.30: Sv. Ivan-Brtonigla in ob 14.30: Nova Gorica-Občine.

Prva tekma

Po porazu, ki ga je doživela Ponzianina v nedeljo teden proti Sv. Ani, je to nedeljo spravila v žep dve točki, ki jih je dobila proti Montebellu. S tem se je v lestvici s točko razlike postavila pred njo in bo verjetno, kljub temu da ima Sv. Ana še eno igro na dobrem, tudi prihodnjo nedeljo to mesto obdržala, saj ima za nasprotnika Umag, ki se še ne more znajti. Sv. Ana pa bo takrat imela nekoliko močnejšega nasprotnika in bo stisnila kvečjemu eno točko. K zmagi Ponzianine sta pripomogla Pertot in Poropati, ki sta v 22 in 35 minuti prvega polčasa zabila po en gol. Igra v drugem delu ni nudila več tiste živahnosti, saj se je sprevrgla v obojestransko obrambo.

Druga tekma

Sodniku Blažonu iz Trsta sta se ob 10.30 predstavili moštvi Sv. Ivana in Brtonigle, ki sta si prijateljsko razdelili točki. Sv. Ivan je v prvem polčasu dopustil igralcu Brtonigle Saulju, da je spravil v sedmi minuti žogo v mrežo, Brtonigla pa v drugem polčasu v 25 minuti igralcu Sv. Ivana Pregarcu II. Oboji igralci so kljub slabemu igrišču skušali nuditi lepo igro, ki pa se jim ni posrečila. Neodločen izid je pomagal Sv. Ivanu za eno točko više medtem ko je Brtonigla še vedno na petem mestu šteto od spodnjega konca. Sv. Ivanu je sedaj dana možnost, da se nekoliko odpočije, zakaj v razporedu tekem za nedeljo 4. in 8. decembra ne vidimo njegovega imena. Brtonigla bo imela 8. decembra na svojem igrišču v gosteh Pirančane.

NOGOMETNA ENAJSTORICA «PONZIANINA».

Tretja tekma

Na vsak način je zmaga Nove Gorice v nedeljo prepričala, da so njeni igralci dobri in da so zmago po vsej pravici zaslužili. Moštvo Občin je mlado in bo moralo še veliko, veliko trenirati. Najboljši trening pa so seveda tekme in ta možnost je Občinam dana. Hudemu porazu 3:0 v nedeljo teden proti Aurori se je sedaj pridružil zopet nov, še hujši. Vratar Purič je moral kar petkrat dopustiti, da je žoga potresla mrežo. Tako sta Karpar in Orel v 8 in 22 minuti prvega polčasa ter Gorglot v 15, 22 in 23 minuti v drugem polčasu zabili gole. Časten gol za Občine je zabil V. Sossi v 9 minuti. Tako torej beležijo Občine po desetem srečanju 8 porazov in samo 2 zmagi. Sedaj bodo počivali dva tedna in upajmo, da nas bodo prihodnjič veselo presenetili.

Nadaljevanje nogometnih prvenstvenih tekem

V nedeljo 4. decembra

Sv. Ana - Piran ob 10 na igrišču «I. maj».
Gorica - Montebello ob 14.30 v Sovodnjah
Umag - Ponzianina ob 14.30 v Umagu.
Novi grad - Meduza ob 14.30 v Novem gradu.
Aurora - Arrigoni ob 14.30 v Kopru.

V četrtek 8. decembra

Brtonigla - Piran ob 14.30 v Brtonigli
Arrigoni - Umag ob 14.30 v Izoli.
Nova Gorica - Gorica ob 14.30 v Kopru.

Lestvica

Aurora	9	7	0	2	22	7	14
Arrigoni	8	6	1	1	34	5	13
Sv. Ivan	10	4	4	2	15	16	12
Piran	8	4	3	1	18	8	11
Ponzianina	9	5	1	3	22	14	11
Sv. Ana	8	4	2	2	18	14	10
Meduza	9	3	4	2	12	13	10
Nova Gorica	9	4	1	4	27	20	9
Novi grad	9	3	2	4	13	12	8
Brtonigla	9	2	3	4	7	19	7
Gorica	8	2	2	4	13	19	6
Umag	7	2	1	4	13	15	5
Opčine	10	2	0	8	12	38	4
Montebello	9	1	0	8	8	35	2

Prvi dan turnirja v odbojki

SV. IVAN VODI V LESTVICI

V nedeljo je bil pričetek turnirja, ki ga je razpisal odsek za odbojko pri ZDTV. Za turnir se je prijavilo 8 moštev, ki tekmujejo za pokal in druge nagrade. Vse tekme bodo odigrane na stadionu «1. maj» pri Sv. Ivanu.

Izidi nedeljskih tekem so na rahlo označili posamezna moštva, seveda samo po moči, zakaj elana in volje imajo vsi v enaki meri. Po splošnem mnenju gledalcev bi jih uvrstili takole: Sv. Ivan A, Enotnost. Sv. Ivan B, Dijaški dom, Planinsko društvo, Bazovica, Novinarji in Dijaško društvo. Tako mnenje smo seveda dobili po gledanju nedeljskih tekem in smo ga pripravljeni seveda tudi takoj spremeniti, kakor hitro bomo videli nadaljevanje prihodnjo nedeljo.

Za tekme je vladalo veliko zanimanje, saj je privabilo preko 300 gledalcev, ki so z napetim zanimanjem in z bodrilnimi vzkliki sledili igri. Najlaže delo je imel Sv. Ivan B, najlepša tekma pa je bila med Sv. Ivanom A in Novinarji. V moštvu Sv. Ivana A igra Beorchi Tržačan, ki je igral v državni reprezentanci Italije in je olimpijski prvak. On je namreč sedaj tudi trener pri ZDTV za odbojko.

Nedeljske tekme so končale tako:

Sv. Ivan B - Dijaško društvo 2:0, (15:7, 15:6).

Enotnost - Planinsko društvo 2:1 (15:4, 4:15, 15:13).

Dijaški dom - Bazovica 2:0 (15:10, 15:10).

Sv. Ivan A - Novinarji 2:1 (15:7, 15:15, 15:9).

—«—

Stock izzval Mitrija

za naslov evropskega prvaka v boksu

Boksač Cyrille Delannoit, ki je v Belgiji zgubil naslov evropskega prvaka v borbi s Tržačanom Mitrijem, se je v nedeljo spoprijel s francoskim rivalom v srednji teži Jeanom Stockom. Tekmo je Cyrille zgubil in tako je sedaj dovoljeno Stocku, da izzove Mitrija na dvoboj za naslov evropskega prvaka. Tekma bo v kratkem.

Zanimivo je, da so se v nedeljo boksali vsi trije bratje Delannoit in da so vsi trije zgubili s svojimi nasprotniki. Tako je Stock premagal Cyrilla Delannoit, Dehaye premagal Edouarda Delannoita in Jacques Roger Crecy premagal Etiena Delannoit.

—«—

Sabljači «Mladosti» iz Zagreba pojdejo v decembru v Gradec, kjer bodo nastopili proti «Steiyermarischer Landesfecht Club».

Dve športni prireditvi v Portorožu

V odbojki zmagala JA, v šahu pa Tržačani

Včeraj popoldne je bila v Portorožu velika športna prireditev katere so se udeležili športniki iz Buj, Portoroža, Kopra in Trsta. Tekmovanje se je pričelo že zgodaj popoldne in je trajalo do večera.

TEKME V ODBOJKI so potekale tako: JA je premagala Buje z 2:0, Trst je premagal Koper z 2:1, v finalu pa je dobila JA proti Trstu z 2:1 in s tem postala zmagovalka. Številni gledalci so ves čas živo sledili tekmam.

SAHOVSKI DVOBOJ NA 10 DESKAH. Druga prireditev, ki se je pričela skoraj istočasno pa je bil šahovski dvoboj. Tržačani so prišli v svoji najboljši postavi in so z gotovostjo računali, da bodo zmagali v visokem razmerju. JA iz Portoroža se je dobro upirala in le za las je manjkalo, da ni bil izid neodločen. Zanimivo je, da so Tržačani odnesli na prvih štirih deskah samo 1 in pol točke in da so šele na ostalih deskah zabeležili točko razlike v svojo korist.

Dvoboj je končal s 5 in pol proti 4 in pol za Trst. Tudi ta tekma je imela veliko kibicev, ki so do konca vztrajali.

PRIZOR S TEKME V ODBOJKI MED «DIJASKIM DOMOM» IN «BAZOVICO».

Proti lažem in klevetam informbirojevcev

Gen. Airey in Vidali

Prav ob čitanju zadnjega, ostrega poročila gen. Aireya se nam vsiljuje sama od sebe ugotovitev, kako sta si poveljnik anglo-ameriških oboroženih sil in poveljnik kominformistične frakcije Vidali glede osnovnih vprašanj našega ozemlja edina.

Oba: angleški general in Vidali se prav nič ne razlikujeta glede svojega prepričanja o pripadnosti Tržaškega ozemlja; oba ga hočeta namreč priključiti Italiji.

Oba: angleški general in Vidali sta se zedinila v tem, naj slovenski občinski svetovalci v miljski in tržaški občini ne govorijo v svojem materinskem jeziku. Prvi zaradi tega, ker ga je o tem prepričala — kot vse kaže — italijanska tržaška šovinistična reakcija, kateri je prepustil del civilne oblasti v coni A, t. j. s pomočjo katere torej general na našem področju vlada, Vidali pa je takšno stanje v obeh občinskih svetih dosegel pod izgovorom, da se mora pač pokoravati conskemu predsedniku, pri čemer gre celo dalje od vladajoče italijanske reakcije in pravi, da je uporaba slovenščine v obeh omenjenih svetih — nič več in nič manj kot — provokacija! Pri tem se pokriva sicer z izgovorom, da bi oblasti n. pr. občinski miljski svet morda celo razpustile, kot je dejal sinoči Vidalijev kominformistični župan Pacco. Kakšno vrednost imajo takšni jalovi izgovori, nam postane najbolj očitno, če se spomnimo, da se celo socialdemokratski vodja Nemcev Schumacher ni ustrašil, ko je bil zaradi protestov proti početju nemških reakcionarnih strank izključen kar z dvajsetih sej zahodno-nemškega «parlamenta». Ob tej priliki bi bilo dobro, če bi si Vidali prečital resolucijo svojega šefa Palmira Togliattija na zadnjem zasedanju Informacijskega urada, resolucijo, v kateri imenuje Kominform Schumacherja za najhujšega sovražnika delavskega gibanja.

Glede te Togliattijeve ocene socialdemokrata Schumacherja in socialdemokratov sploh se s Togliattijem in s Kominformom popolnoma strinjamo, toda hkrati izvajamo iz te ocene logičen zaključek, ko odgovarjamo na vprašanje: Kaj pa naj spričo Schumacherjeve geste rečemo za Vidalijevo postopanje njegovega kominformističnega miljskega župana, ki je sinoči končno velavno prista! na to, da po nalogu klerofašističnega predsednika cone striktno izvaja najhujši fašistični raznarodovalni zakon, ki slovenskim svetovalcem prepoveduje uporabo njihovega materinskega jezika v občinskem svetu, v katerem imajo kominformisti večino prav po zaslugi slovenskih volivcev?

Odgovor na to vprašanje je zelo enostaven in zelo lahek in se glasi: Takšna politika, kakršno izvajajo tržaški kominformisti je protidemokratična, protirevolucionarna, nemarksistična in sovražna interesom delovnega ljudstva!

Nosilci takšne politike pa so vsekakor še večji sovražniki delavskega gibanja ne samo pri nas, temveč tudi na vsem svetu, kot pa so to socialdemokrati Schumacher, Bevin, Spaak i. itd.

Na ta način smo torej prišli končno tudi na zvezo med Bevinom, predsednikom vlade, ki jo gen. Airey zastopa v Trstu in — Vidalijem..., ki obema njuno politiko do tržaških Slovencev izvajati pomaga.

Kje so vzroki?

Takole modrujejo kominformisti na tretji strani svojega tednika: «In Grecia... čeprav je demokratična armada prenehala z operacijami, je na tisoče ljudi v zaporih in koncentracijah na otokih, a Plastiras noče slišati o amnestiji in povratku k ustavnosti». Takoj nato pa dodaja, da tudi pri nas lovijo policaji partizane, sodišča jih obsojajo na monstruozne kazni, medtem ko s fašisti postopajo z vso obzirnostjo ter jih postavljajo na stare komandne položaje in jim izplačujejo zaostale plače; če pa jih sodijo zaradi strašnih zločinov, jih ali oprostijo ali pa obsodijo na povsem neprimerne kazni.

Pri vsem tem pa se kominformisti ne vprašujejo niti najmanj za vzroke takšnega postopanja v Grčiji, Franciji, Italiji in pri nas!

V Grčiji: Tam je grška KP po nalogu iz Sovjetske zveze prenehala s partizansko osvobodilno vojno in položila orožje. Kaj to pomeni? To pomeni — kakor nas zelo resno uči vsa zgodovina revolucionarne borbe delovnega ljudstva na vsem svetu — da se bo in da se že sedaj grška reakcija z vsemi razpoložljivimi sredstvi in brez usmiljenja znaša nad demokratičnim grškim ljudstvom, ki se je do sedaj z orožjem v roki borilo proti monarhofašistom. Dokler je to ljudstvo imelo orožje v rokah, so se ga monarhofašisti bali; sedaj ga nima več, zato se znašajo nad njim!

Pri nas: Zakaj zapirajo pri nas in drugod partizane in antifašiste sploh? Zaradi tega, ker so kominformisti oslabili in razbili tisto mogočno naše demokratično gibanje, pred katerim je vsa tržaška reakcija trepetala.

Kdo je torej kriv za stanje, ki ga opisuje kominformistični tednik? Predvsem likvidatorska kominformistična politika. Ni torej dovolj ugotavljati dejstva, treba je poiskati vedno tudi vzroke za njih obstoj!

NOGOMETAŠI „HAJDUKA" PRI MARŠALU TITU

«Razviti moramo naš šport do najvišje stopnje»

Ko so se vrnili nogometaši «Hajduka» z zmagoslavne turneje po Avstraliji, kjer so častno zastopali šport socialistične Jugoslavije, jih je prisrčno sprejel maršal Tito. Izročili so mu pozdrave jugoslovanskih izseljencev in njihova darila, od teh lepo okrašeno figuro s Ceylona, izdelano iz slonove kosti ter srebra.

Maršal Tito je želel splitskim športnikom dobrodošlico in se jim zahvalil za pozdrave ter darila. V triurnem razgovoru je maršal nato poudaril, da je zelo zadovoljen z uspehi, ki so jih dosegli, ko so zastopali šport v tujini.

Ko je govoril o potrebi in pomenu še večje množičnosti fizkulture za ustvaritev zdravih in močnih ljudi, je maršal Tito med drugim dejal:

«Gojitev vseh fizkulturnih disciplin je zelo pomembna, tovariši, za dvig zdravstvenega stanja širokih ljudskih množic. Da bi se delo na tem področju pravilno razvijalo, moram predvsem poudariti, da ne smemo dovoliti nekih nezdravih pojavov, ki jih je mogoče ponekod opaziti. Ko gre za fizkulturo in šport sploh v socialistični državi, potem mora biti prizadevanje vsakega društva, prizadevanje vseh naših športnikov v vseh disciplinah predvsem v tem, da se čim bolje obvlada spretnost športa, ki se goji, in da postopoma vedno širše množice naših delovnih ljudi pritegnejo k športu. Druga okolnost, ki je prav tako važna, je v tem, da se z visoko razvitim športom popularizira tudi naša socialistična država v tujini, da se v tujini vidi in piše, da je prav v socialistični državi mogoč najbolj množičen, najpopolnejši in najboljši razvoj športa. Tudi v kapitalističnih državah so klubi, ki so na zelo visoki stopnji, to je resnica, vendar tu ne gre za množičnost, temveč najpogosteje za trgovino in za to, da si lastniki ter različni manažerji ustvarijo čim večje dobičke.

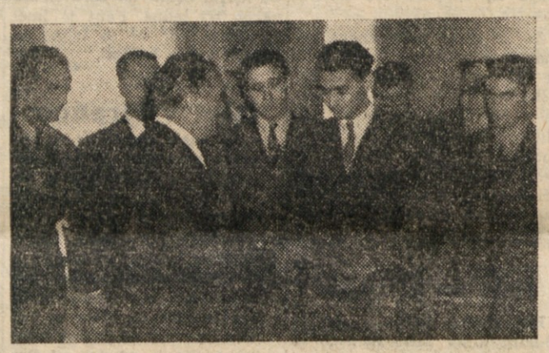

NOGOMETAŠI IN VODJE SPLITSKEGA NOGOMETNEGA KLUBA HAJDUK V RAZGOVORU Z MARŠALOM TITOM.

Pri nas mora biti šport usmerjen v drugo smer, v smer koristi za ljudstvo in njegovo zdravje. Sportniki pa, ki odhajajo iz države, morajo dati vse za svojo socialistično državo, da bi pokazali, da je socialistična in da se lahko šele v socialistični družbi razvije šport do najvišje stopnje.

Prav zato pa, ker gre za šport socialistične države, morajo biti odnosi med društvi in športniki tovariški, vladati mora medsebojno spoštovanje: tisti, ki je boljši, ne sme vzbujati zavisti, temveč mora dajati spodbudo za druge, da bodo tudi ti boljši. Zelo rad spremljam razvoj naših fizkulturnih društev, ne samo v središču, temveč tudi v notranjosti države, in vidim na primer, da imamo v nogometu moštva, ki neverjetno hitro napredujejo in se razvijajo. Dobra društva v središčih so lahko zgled drugim, ne sme pa biti težnje, da bi na kateri koli način ovirali pravilen razvoj društev v notranjosti, kajti mi moramo socialistično širiti vsa društva, vsako fizkulturno panogo in šport v splošnem.

Nikdar ne smemo pozabiti, da šport ni sam sebi namen. Če je za sedaj število ljudi, ki se bavijo s športom, še nezadostno, je treba na razvoj gledati tako, da se morajo vsi mladi ljudje pečati z njim, da se telesno utrjujejo, da se vsa mladina telesno čim bolj okrepi. Tekmovanje v športu mora biti spodbuda za tiste, ki se ne bavijo s športom, da se bodo začeli zanimati za katero koli njegovo panogo.

Šport je torej splošna potreba za telesno usposabljanje ljudi, za ustvarjanje odpornih zdravih ljudi, ki bodo lahko prenesli tudi največje napore. Hočemo razviti naš šport do najvišje stopnje, da bo kolikor bolj mogoče množičen, nato pa se naj v množičnosti izločajo kvalitete, ki bodo našo socialistično državo in njeno stvarnost dostojno zastopale pred drugim svetom».

Objava št. 8 nogometnega odseka ZDTV

Nogometni odsek ZDTV je na svoji seji potrdil sledeče izide tekem:

Novi grad - Piran 0:2, Gorica - Meduza 1:1, Montebello - Nova Gorica 3:5, Aurora - Sv. Ivan 2:0, Ponzianina - Brtonigla 3:0, Umag - Opčine 3:4, Brtonigla - Montebello 1:0, Sv. Ana - Ponzianina 3:2, Nova Gorica-Umag 5:2, Opčine-Aurora 0:3, Meduza - Arrigoni 1:1, Sv. Ivan - Novi grad 1:1, Piran - Gorica (tekma, ki je končala 1:1, je bila zaradi tehničnega pogreška sodnika razveljavljena).

KAZNI. Igralec Peršič Edvard (Opčine) ima prepoved enkratnega igranja, ker se je upiral sodniku. Igralec Petocelli Giovanni (Brtonigla) je opominjan zaradi pogrešne igre.

O

HERBERT KLEIN je na plavalnem prvenstvu v Monakovem preplaval 200 m prsno v času 2:36,4 minute, kar je boljše od evropskega rekorda Francoza Nakacheja.

O

VELIKANSKO SMUČARSKO SKAKALNICO, ki bo dovoljevala skoke najmanj 125 m, grade v Oberstdorfu v Nemčiji. Skakalnico gradi znani nemški skakalec arhitekt Klopfer, ki je leta 1941. skočil v Planici 103 m. Februarja bo na skakalnici teden smučkih poletov in tedaj hoče znani nemški tekmovalec Weiler zrušiti Tschannenov rekord 120 m, ki ga je dosegel v Planici leta 1948.

Smučarji posečajte smučarsko telovadbo

Telovadba je v sredah in petkih od 19 do 20 na štadionu «1. maj»

Sedaj, ko smo tik pred začetkom zimske sezone, je Planinsko društvo v Trstu pripravilo za svoje člane smučarsko telovadbo. Trening za ljubitelje planin v snežnem objemu se vrši vsako sredo in petek od 19. do 20.

Za dobrega smučarja je namreč neobhodno potrebno nekaj predpriprave. Predvsem je koristno, da se smučar vadi v atletiki, da se igra z žogo in da veliko teka. Seveda mora vse to delati pod vodstvom trenerja. In vse to je sedaj tukaj v Trstu možno prav po zaslugi Planinskega društva.

Pozdravljamo iniciativo PD in ponovno obveščamo vse one, ki mogoče tega še niso vedeli, ali pa do sedaj še niso imeli časa, da se udeležijo smučarske telovadbe nocoj ob 19 na stadionu «1. maj». Seveda ne pozabite prinesti s seboj telovadne čevlje ali copate.

Predprodaja vstopnic se bo začela koncem meseca. Cene so naslednje: rezervirani sedeži na pokriti tribuni 2500 lir, navaden sedež na pokriti tribuni 2000 lir, odprta stranska tribuna 1500 lir, stojišča za obemi goli 1000 lir, na ovinkih pa 400 lir. Računajo, da bo stadion lahko sprejel okoli 60 tisoč gledalcev.

—«—

Boksači «Lokomotive» iz Zagreba so v nedeljo pri zadnjem srečanju na turneji po Avstriji igrali v Badenu. Izid je bil neodločen 8:8.

O

Italijanski igralci bazebala so bili poraženi v Barceloni s tamkajšnjim klubom. Tekma, ki je bila na stadionu Labordeta je končala z 12:2. Prisotnih je bilo 18 tisoč gledalcev.

—«—

PARIZ — Na kongresu Mednarodne zveze za hokej na travi, ki je bil v Parizu, je bila sprejeta kot članica Zveze tudi Jugoslavija.

NOGOMETNA TEKMA ZA SVETOVNO PRVENSTVO MED JUGOSLAVIJO IN FRANCIJO

Izbira Firence za tretjo odločilno mednarodno kvalifikacijsko srečanje med Francijo in Jugoslavijo za svetovno prvenstvo v nogometu je bila zares posrečena. Da bi se izkazale vredne tega srečanja, so si Firence že nadele novo in nenavadno lice.

Medtem ko povsod kipe pripravljalna dela, da ne bi bilo nobenih pritožb na dan tekme 11. decembra, pa že lahko srečamo v hotelih, restavracijah in javnih lokalih jugoslovanske in francoske športnike, ki so prišli v Firence, da pripravijo vse potrebno za to srečanje.

Iz Pariza so brzojavno rezervirali nad 3000 vstopnic, posebna letala pa bodo pripeljala na letališče Perentola 150 vnetih francoskih navijačev iz Alžira. Jugoslovanska reprezentanca bo imela 7. decembra na stadionu v Firencah z enim toskanskih moštev zadnji trening, ki pa verjetno ne bo za javnost.

To srečanje, ki bo nedvomno eno najzanimivejših, bo vodil odlični sodnik Galeatti iz Bolonj naloga stranskih sodnikov pa je poverjena Dattilu iz Rima in Bertoliju iz Torina.

Telovadne vaje na štadionu „Prvi maj"

Kakor smo že javili, se vrše redno vsak ponedeljek sredo in petek telovadne vaje za člane in članice in za naraščaj. Razpored redne telovadbe je sledeč:

1. Moška in ženska deca od 6 do 14 let vadi vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. do 16. ure.

2. Člani, članice, moški in ženski naraščaj (vsi nad 14 let) vadijo vsak ponedeljek, sredo in petek od 20. do 22. ure.

Pri vstopu v telovadnico obujte copate ali telovadne čevlje. Bodite redni in disciplirani! Vadite pridno!

O

PRVO ANGLEŠKO POTNIŠKO LETALO na raketni pogon De Heviland DK 106 ima 4 motorje, ki omogočajo letalu razviti brzino do 720 km na uro. Prostora ima za 36 potnikov in 4 člane posadke.

O

BOLGARIJA:ALBANIJA 0:0. Tekma nogometnih reprezentanc Bolgarije in Albanije v Sofiji se je končala brez gola.

Osmo poročilo gen. Aireya

(Nadaljevanje s 1. strani)

zala narodnostno in kulturno korenine večine prebivalstva, marveč bi pripeljala to ozemlje preko gospodarskega zloma v komunistični totalitarizem».

K temu generalovemu «prepričanju» naj pripomnimo sledeče:

1) General Airey dokazuje z omenjenim svojim prepričanjem o nujnosti priključitve celo vsega Tržaškega ozemlja k Italiji, da ga skrbijo očitno samo «narodnostne in kulturne korenine» italijanskega dela prebivalstva Tržaškega ozemlja, katerega velik del noče povratka v Italijo. Kaj bo z narodnostnimi in kulturnimi koreninami nas Slovencev Tržaškega ozemlja, pa očitno generalu ni mar, kakor mu ni mar naša narodnostna enakopravnost, zato našo borbo zanjo imenuje nacionalizem, poživljanje rasne zagrenjenosti itd.

2) Glede «gospodarskega zloma in komunističnega totalitarizma pa naj spomnimo gen. Aireya, da je dosegel Trst svoj največji procvit ravno v tisti dobi, ko ni bil priključen k Italiji; pod Italijo pa je bil samo kratkih 25 fašističnih let, v katerih ni prav nič napredoval niti po prebivalstvu niti po blagostanju. Gen. Airey hoče torej ravno nasprotno od tistega, kar je zgodovina dokazala, da je v prid Tržaškega ozemlja.

3) Glede «komunističnega totalitarizma» pa naj poudarimo, da v Jugoslaviji, kjer naj bi ta totalitarizem vladal, že šest let niso več v veljavi nikakršni fašistični zakoni, ki bi prepovedovali uporabo katerega koli materinskega jezika katerega koli naroda, ki živi pod tem imenovanim totalitarističnim komunizmom, medtem ko so takšni fašistični zakoni, ki nam Slovencem uporabo našega jezika prepovedujejo, v veljavi A še vedno v veljavi kljub temu, da so minila že štiri leta, od kar smo fašiste premagali!

(Nadaljevanje sledi)

Pod svobodnim soncem

SPISAL Lauzgarto — II. DEL

116

«Ne prenočimo tukaj!» je velel, ko se je vrnil do gozdiča.

«Tudi tebi je ušel,» se je oglasil ves plah Radovan.

«Čemu si zakričal moje ime? Sodil bi bil, da smo Bizantinci in brez strahu bi mi prišel pod meč. Naprej vsi tovorom naproti!»

Vso noč je gnal Iztok po cesti. Dovolil je samo kratek odmor, da so napasli in napojili konje. Vedel je dobro, če je blizu kje Hunov tabor, se vrne Tunjuš z vso konjico in jih porazi. Zato je hotel priti do Donave brez počitka še ponoči, dasi so konji poklekali od truda. Če bi se vrnil Hun, bi slišal peketanje konj, v temi bi videl dolgo vrsto na cesti, čul rožljanje natovorjenega orožja — in to ga premoti, da si ne bo upal udariti nanje, ker bo sodil, da je toliko vojakov, kakor konj.

Ob svitu se je zameglilo pred njimi.

«Donava,» je zamrmral Radovan.

«Je li še most čez vodo?»

«Ni ga! Pač pa so široki splavi in nekaj čolnov, s kateterimi se prevažajo Huni.»

«Torej na splave!»

«Konji poklekujejo!»

«Naprej! Kdor omaga, obleži!»

Padlo je deset konj, preden so prišli do reke. Zajezdili so na splave, zasedli čolne in odrinili z nerodnimi vesli v veletok.

Niso še dosegli levega brega, ko so se pojavile v stepi črne, nemirne točke.

«Huni! Huni!» je šlo od ust do ust.

Sloveni so se naslonili z vso silo v vesla. Gnali so brodove, da so šibili dolgi drogovi v mišičavih rokah.

Pritisnili so v visoko trstjé prav takrat, ko so Huni obstali na desnem bregu.

Iztok je z mračnim čelom motril Tunjuševo krdelo. Vedel je, da so Huni tako drzni in konji tako izborni, da bi utegnili preplavati reko. In ni ga varala slutnja. Kakih petnajst hunskih jezdecev je zatulilo čudno zategel krik konjem v uhlje: v trenutku jim je oškropila reka z belimi penami boke in zagrnila hrbté.

«Strelice!» je kriknil Iztok in skočil h konjem, ki so bili oprtani z loki in puščicami. Pograbil je največji lok in si vrgel težak tul na hrbét.

«Konje na suho!» je veleval kratko.

Zapodili so jih kar v vodo, da so štropotajoč in prhajoč trli bičje ter plezali na breg. Ranjenci z obvezanimi rokami so jih gnali od reke, glasno kričeč in udarjajoč z bičem po trudnih živalih.

V tem se je najdrznejši Hun toliko približal, da je Iztok nameril puščico. Zvižgnil je zrak, jezdec je zakrilil z rokami in izginil v valovih.

Tedaj je zafrfotal rdeči plašč v žarkih jutranjega sonca. Na bregu stoječi Huni so zakričali, obrnili konje in izginili v travi. Tudi plovci v veletoku so okrenili in se vrnili na breg.

«Hahaha!» se je krohotal Radovan, ki je prilezel izza kupa suhega blata, kamor je bil počenil v veliki grozi. «Kaj bežite, pesjani? Pridite, sedaj je ura, da se pomerimo!»

Tretji dan po prehodu čez Donavo so že zborovali v gradišču vsi veljaki, kar jih ni odšlo na bratovsko vojsko, in z vzkliki pritrjevali načrtom Iztokovim.

Radovan je tudi zboroval, toda ne pri možeh, ampak pri dekletih. Pripovedoval jim je tolike grozote o Bizancu in o potovanju, lagal tako prepričevalno o nedosežnih svojih slavnih činih, da so deklice kar mrle od strahu in občudovanja. Govoril jim je čudesa o Iztokovi nevesti Ireni in trdil, da tisti dan, ko pripelje vrli Svarunič to boginjo lepote v gradišče, čisto gotovo mrkne sonce od začudenja, vsa dekleta se bodo od sramu poskrile v najtemnejše kote in sedem noči brez nehanja plakale v bledi zavisti.

DEVETO POGLAVJE

Pod šotorom, ki je bil zunaj pokrit s kocinastimi kožami, znotraj pa podvlečen z azijsko tkanino, je ležal na dragi preprogi Tunjuš. Pri vhodu je klečal Balambak.

Kadar je hunski glavar odprl oči, se mu je stari svetovalec do tal priklonil. Toda Tunjuš je zaklopil oči in Balambak je pokorno čakal trenutka, da mu pove glavar, čemu ga je klical. Ko je Tunjuš že devetič odprl oči, je privzdignil glavo, pogledal v sklonjenega Balambaka in izpregovoril:

«Ti si prepričan, da je tisti starec, ki se je zvalil od strahu s konja, ko me je ugledal pri hrastovem gozdiču, tisti godec, tisti Sloven?»

«Naj oslepim, da ne vidim nikdar več tvojega kraljevskega obličja, če se motim.»

«Torej Iztok, sin Svarunov, in ta godec sta nam ukradla konja, ko smo nočevali ob Tonzusu?»

«Iztok Svarunič in godec Radovan.»

«In nam izmaličila napad na Epafrodita?»

«Tako mi slave Atilove, onadva.»

Tunjuš je zopet zaklopil oči in dolgo molčal.

«Ali so se vrnili odposlanci?»

«Niso se.»

«Danes morajo priti!»

«Pridejo. Čolni jih čakajo na bregu.»

«Privedi mi jih takoj, da sporoče o Svarunovem gradišču.»

Balambak je priklonil čelo do tal v znamenje, da se zgodi po gospodovi besedi. Toda čelo je obtičalo na tleh v ponižni prošnji.

«Balambak, kaj bi še govoril? Odpri usta!»

«Tvoja ponižna dekla, kraljica rodu našega, sonce krasote, cvetoča Alanka, hrepeni po tebi. V solzah se topi njeno srce, ker je žalostno lice njenega gospoda.»

Tunjuš je položil glavo na beli hermelin in motril z drobnimi očmi zlati akantov list na stropu šotora.

«Naj se razjoka ob meni!»

«Kakor morje je tvoja dobrotljivost.»

Stari Hun je odšel po Tunjuševo najmlajšo ženo, prekrasno Alanko.

Kmalu se je raztočil pod šotorom omamni vonj, ki je puhtel iz obleke kraljice Hunov. Tunjuš ni okrenil glave. Iztegnil je malomarno lopatasto roko po ležišču. Alanka jo je prijela in posula s poljubi. Sedla je k njemu, položila mu drobno, mehko roko na vroče čelo in šepetala:

«Kdo je zastrupil življenje mojemu orlu? Kdo je kanil v sladko kupo kapljo grenkosti?»

Tunjuš ni dvignil trepalnic. Krog širokih ustnic mu je igrala slast, s katero si je pasel dušo ob trpljenju Alanke. In ona je videla te utripljaje, ki so se ji nemo krohotali in jo pehali s prestola kraljice v robstvo umazane dekle, iz naročja kraljevega v objem divjemu molojcu. Kri ji je kipela, temna, kakor baržun mehka lica so se razpalila, prsi so se vzvalovanje. Ni se mogla ovladati v groznem ljubosumju. Pritisnila je svoje vroče lice k njegovemu in v solzah govorila prekletstvo:

«Naj oslepé tiste oči, ki so nastrelile s pogledi strup v srce mojega orla! Naj izteko kakor gnojni mehurji, obadi naj zaležejo črve v ono lice, ki je ovražilo srce mojemu gospodu!»

Huna je zamamil vonj; skrčil je iztegnjeno roko in jo ovil Alanki krog vratu. Dvignil je trepalnice, temne iskre njegovih oči so se zagreble v noč Alankinega pogleda.

Toda le za trenutek. V teh očeh ni bilo jasnega neba kakor v očeh Ljubinice. Črti so spali za temi dolgimi vejicami. Roka, ki je bila objela Alanko, se je skrčila. Bolesten krik se je razlegel v šotoru. Tunjuš je pahnil ženo od sebe:

«Ven, ven! Proč sovražim te!»

Za plakajočo so se zagrnile zavese. Hun se je prevalil na ležišču in zakopal obraz v hermelin. Dolgi prsti so grebli po krznu in trgali kosme iz niega. Hropeč se je stresal v divjem koprnenju, glavo so mu posule potne kapljе, za nohti je čutil bolečino in grgra je na pol izrečene besede:

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93 808. — UPRAVA: ULICA R. MANNA št. 29 — Telefonska številka 83-51. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 - Tel. 83-51. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca: za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 - Koper, ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.
NAROČNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 100 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska - Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 49-63, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90603-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST